

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt előterjesztés valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

ELŐTERJESZTÉS

a Kormány részére

az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról

Budapest, 2011. szeptember

HATÁSVIZSGÁLATI LAP

I. A végrehajtás feltételei

Az Előterjesztés végrehajtásához szükséges személyi, tárgyi, költségvetési feltételek rendelkezésre állnak.

II. A társadalmi hatások összefoglalása

Az Előterjesztés elsősorban azt szolgálja, hogy a hatályos büntető tárgyú törvények olyan rendelkezéseket tartalmazzanak, amelyek összhangban állnak az Alaptörvénnyel, a hatályos jogszabályokkal, a jogalkalmazási tapasztalatokkal, az egyes európai uniós jogforrások előírásaival és az Alkotmánybíróság határozataival.

Az Előterjesztés egyebekben nagyrészt technikai pontosításokat végez el, amelyeknek kifejezett társadalmi hatása nincs.

III. Társadalmi költségek

Az Előterjesztésnek nincsenek társadalmi költségei.

a) A vállalkozások pénzügyi terhei

Az Előterjesztés nem érinti a vállalkozások pénzügyi költségeit.

b) A háztartások pénzügyi terhei

Az Előterjesztés nem érinti a háztartások pénzügyi terheit.

c) Az előterjesztéssel érintett valamely konkrét társadalmi csoport terhei

Az Előterjesztés nem érinti valamely konkrét társadalmi csoport terheit.

d) Hatékonysági és versenyképességi költségek

Az Előterjesztésnek nincsenek hatékonysági és versenyképességi költségei.

e) Az előterjesztés adminisztratív terhei

Az Előterjesztésnek nincsenek adminisztratív terhei.

IV. Költségvetési hatások

2010-ben 4451 büntető ügyben folytattak le közvetítői eljárást, amelyek közül 75 ügyben merült fel igény a sértett részéről tolmács igénybevételére. Ebből 60 idegen nyelvű, 15 pedig jeltolmácsot érintett. A jeltolmácsok díja megközelítőleg 6.000 Ft/óra, az idegen nyelvű tolmácsoké 12.000 Ft/óra. A mediációs ülések időtartama 1,5 óra, legfeljebb 3 óra, így átlagosan

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

4

2 órát lehet számolni. A tolmács sértett részére történő biztosításának becsült költsége éves szinten a fenti adatokkal számolva **1.620.000 Ft.**

V. Egészségügyi hatások

Az Előterjesztésnek nincs egészségügyi hatása.

VI. Környezeti hatások

Az Előterjesztésnek nincs környezeti hatása.

2011. évi ... törvény
az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosítása

1. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 33. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A büntethetőség elévül]

„b) egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de – ha e törvény másképp nem rendelkezik – legalább három év elteltével.”

2. §

A Btk. 33. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Nem évül el]

„c) az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés a)-j) pontjai];”

[büntethetősége.]

3. §

A Btk. 41. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítéltnél azok az állampolgári jogai és kötelezettségei, amelyek a büntetés céljával ellentétesek, így különösen, amelyekre – ha a bíróság az elítéltet eltiltotta a közügyek gyakorlásától – a közügyektől eltiltás kiterjed.”

4. §

A Btk. 46. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság a büntetés végrehajtása alatt a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló törvényben meghatározottak szerint rendelkezhet arról, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel szigorúbb vagy eggyel enyhébb fokozatban kell végrehajtani.”

5. §

A Btk. 47/A. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A feltételes szabadságra bocsátás lehetősége a következő bűncselekmények esetén zárható ki: az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása [139. § (1) bekezdés], a rombolás súlyosabban minősülő esete [142. § (2) bekezdés], a népirtás [155. § (1) bekezdés], az apartheid

[157. § (1) és (3) bekezdés], a polgári lakosság elleni erőszak súlyosabban minősülő esete [158. § (2) bekezdés], a bűnös hadviselés (160. §), a nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása [160/A. § (1) bekezdés], a hadikövet elleni erőszak súlyosabban minősülő esete [163. § (2) bekezdés], az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés], az emberrablás súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (3) és (4) bekezdés], az emberkereskedelem súlyosabban minősülő esetei [175/B. § (5) bekezdés], a közveszélyokozás súlyosabban minősülő esete [259. § (3) bekezdés], a terrorcselekmény [261. § (1) bekezdés], a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése súlyosabban minősülő esete [262. § (2) bekezdés], a zendülés súlyosabban minősülő esetei [352. § (3) és (4) bekezdés], az előjáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [355. § (5) bekezdés], a harckészültség veszélyeztetése súlyosabban minősülő esete [363. § (2) bekezdés], a parancsnoki kötelességszegés (364. §) és a kibúvás a harci kötelesség teljesítése alól (365. §), ha a bűncselekményt erőszakkal követik el.”

6. §

A Btk. 62. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A közügyektől eltiltott]

„a) nem rendelkezik választójoggal, valamint nem vehet részt népszavazásban,”

7. §

A Btk. 89. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A próbaidő tartama – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években és hónapokban kell meghatározni. A próbaidő a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést kiszabó határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.”

8. §

A Btk. 137. § 2. pont *j*) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[közfeladatot ellátó személy:]

„*j*) a nyilvántartásba vett egyház lelkésze,”

9. §

A Btk. a következő 214/B. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Jogszerűtlenül Magyarországon tartózkodó harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatása

214/B. § (1) Aki keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel nem rendelkező

a) harmadik országbeli állampolgárt rendszeresen vagy tartósan, vagy

b) jelentős számú harmadik országbeli állampolgárt egyidejűleg

foglalkoztat, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki

- a) keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárt különösen kizsákmányoló foglalkoztatási feltételek között foglalkoztat,
- b) érvényes tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkező kiskorú harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztat,
- c) olyan keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel nem rendelkező harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztat, akinek sérelmére emberkereskedelmet (175/B. §) követtek el.”

(3) E § alkalmazásában

- a) jelentős számú: legalább öt személy,
- b) harmadik országbeli állampolgár: a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározott harmadik országbeli állampolgár.”

10. §

A Btk. 230. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Aki a 229. § (1)-(3) bekezdés szerinti bűncselekményt a közoktatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó pedagógus, vagy a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó személy ellen követi el, az (1) bekezdés esetén egy évtől öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig, a (3) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

11. §

A Btk. 255/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„255/A. § (1) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – a 250. § (1)-(2) bekezdésében, a 251. § (1) bekezdésében, a 252. § (1) bekezdésében és a 255. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – a 253. §-ban, 254. §-ban és 255. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.”

12. §

A Btk. a következő 256/A. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Befolyás vásárlása

256/A. § (1) Aki olyan személynek, aki arra hivatkozik, hogy hivatalos személyt befolyásol, vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel,

b) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

13. §

(1) A Btk. 257. §-t követő alcím helyébe a következő alcím lép:

„Elévülés”

(2) A Btk. a következő 258. §-sal egészül ki:

„258. § Az e címben szabályozott bűncselekmények esetében a büntetethezesség elévülésének határideje legalább öt év.”

14. §

A Btk. 258/C. §-a következő (3) és (4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A külföldi gazdálkodó szervezetnek az a dolgozója vagy tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy a kötelességének megszegéséért az ilyen előnyt vagy annak ígéretét elfogadja, vagy a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője a jogtalan előnyért a kötelességét megszegi, büntettet követ el, és egy évtől öt évig, ha a cselekményt bünszövetségben vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

15. §

A Btk. 258/E. §-a és az azt megelőző alcím helyébe a következő alcím és rendelkezés lép:

„Befolyással üzérkedés és befolyás vásárlása nemzetközi kapcsolatban

258/E. § (1) Aki arra hivatkozással, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki olyan személynek, aki arra hivatkozik, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

16. §

A Btk. a következő 258/H. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„Elévülés

258/H. § Az e címben szabályozott bűncselekmények esetében a büntetethezőség elévülésének határideje legalább öt év.”

17. §

A Btk. 3. § (2) bekezdésében a „Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 10. § (2) bekezdésében, 61. § (1), (6) bekezdésében, 61. § (7) bekezdés *a*) pontjában, 137. § 3. pont *d*) alpontjában, 139. § (1) bekezdésében, 139/A. § (1) bekezdésében, 142. § (1) bekezdésében, 144. § (1) bekezdésében, 145. §-ában, 146. § (1) bekezdésében, 147. § (1) bekezdésében, 148. §-ában, 154. § (1) bekezdésében, 214. §-ában, 214/A. § (2) bekezdésében, 228/B. §-ában, 244. § (5) bekezdésében, 261/A. § (1) bekezdésében, 269/A. §-ában, 275. § (2) bekezdésében az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 137. § 20. pontjában, 148. §-ában az „a Magyar Köztársasággal” szövegrész helyébe a „Magyarországgal” szöveg, 140. § (1) bekezdés *c*) pontjában a „Legfelsőbb Bíróságot” szövegrész helyébe a „Kúriát” szöveg, 258/F. §-ában a „szabadságvesztéssel,” szövegrész helyébe a „szabadságvesztéssel” szöveg, 263/B. § (2) bekezdés *b*) pontjában az „a Magyar Köztársaságra” szövegrész helyébe a „Magyarországra” szöveg lép.

2. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

18. §

A Be. 154. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A lefoglalt dolgot letétbe kell helyezni; ha a dolog letétbe helyezésre nem alkalmas, vagy azt más fontos ok indokolja, a megőrzéséről egyéb módon kell gondoskodni. Ez utóbbi esetben a lefoglalt dolognak a bűncselekménnyel kapcsolatos egyedi tulajdonságait rögzítő iratot vagy fényképet kell az ügy irataihoz csatolni. Az érdekelt őrizetében hagyott vagy más szerv őrizetében adott dolog a lefoglalást elrendelő bíróság, ügyész, illetve nyomozó hatóság hozzájárulása hiányában más birtokába, kezelésébe nem adható. A bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság hozzájárulása esetén a lefoglalt dolog megőrzésére az új birtokost, kezelőt kötelezi.”

19. §

A Be. 159. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye, illetve ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan tartani lehet

attól, hogy a kielégítést megghiúsítják, ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának, vagyona meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető arra a vagyonra, vagyonrészre, illetve egyes vagyontárgyra is, amelyre nézve vagyonelkobzás rendelhető el, de amelyet nem a terhelt birtokol. Ha ingatlan elkobzásának van helye, a zár alá vételt el kell rendelni. A zár alá vételnek a közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs külön jogszabály szerinti közhitelű nyilvántartás, a zár alá vétellel érintett gazdálkodó szervezetet kell értesíteni.”

20. §

(1) A Be. 162. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az elővezetés költségének megfizetésére az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt kell kötelezni.”

(2) A Be. 162. §-a a következő (8)-(10) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Ha az elővezetendő személy nem volt fellelhető az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyen, méltányossági kérelmet terjeszthet elő az elővezetés költségének elengedése iránt. A kérelemben elő kell adni azt az okot, amely a méltányosságot megalapozza.

(9) A kérelemről az elővezetést elrendelő bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság határoz. A kérelem előterjesztésére és elbírálására a mulasztás igazolására vonatkozó rendelkezéseket (65. és 66. §) kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kérelem előterjesztésével együtt nem kell pótolni az elmulasztott cselekményt.

(10) Ha a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság a kérelemnek helyt ad, az eredménytelen elővezetés költségét az állam viseli.”

21. §

A Be. 195. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Az őrizetbe vételt elrendelő határozat ellen tett panasz elbírását mellőzni kell, ha az ügyész a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelésére indítványt tesz a bíróságnak.”

22. §

A Be. 219. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vádiratot annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnak, valamennyi vádlottnak és védőnek egy-egy példány jusson. A vádirat bírósági példányához csatolni kell a vádemelés alapjául szolgáló mindazon iratot, amelyet az ügyész a gyanúsítottnak, illetve a védőnek ismertetésre az eljárás végén átadott, valamint – a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérnyomat kivételével – a tárgyi bizonyítási eszközöket.”

23. §

A Be. 228. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Akire nézve az ügyész e fejezet szerinti eljárásában hozott határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

24. §

A Be. 228/A. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Akinek az ügyész e fejezet szerinti eljárásában tett intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

25. §

A Be. 279. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a bíróság felhívása alapján a vádlott előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, és nincs védője, a bíróság a részére védőt rendel ki, és a védőt a kitűzött határnapra idézi.”

26. §

A Be. 317 § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felszólalások után a védőbeszéd következik. A védő perbeszéde után a vádlott is szót emelhet saját védelmére.”

27. §

(1) A Be. XXII. Fejezet „A katonai ügyész” alcíme helyébe a következő alcím lép:

„Az ügyész”

(2) A Be. 474. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A katonai büntetőeljárásban az ügyész feladatát a katonai ügyész, valamint a legfőbb ügyész által a katonai büntetőeljárásra kijelölt ügyész (a továbbiakban együtt: katonai ügyész) látja el. A katonai ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett maga végez nyomozást, vagy nyomozást végeztet.”

28. §

A Be. 474. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A katonai ügyész nem katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben is eljárhat.”

29. §

A Be. 475. § -a helyébe a következő rendelkezés lép:

„475. § (1) A katonai ügyész a bíróság katonai tanácsa mellett működik.

(2) Az ítélőtábla, illetve a Kúria mellett a vádhatóság feladatát az ügyészségről szóló törvény szerint e bíróságok mellett működő ügyészi szerv látja el.

(3) A katonai ügyész illetékességét annak a bíróságnak az illetékessége határozza meg, amely mellett működik.

(4) A legfőbb ügyész rendelkezése alapján a katonai ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre illetékessége egyébként nem terjed ki.”

30. §

A Be. 517. § (1) bekezdés *d)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az ügyész a terheltet a gyanúsítottként történő kihallgatásától számított harminc napon belül bíróság elé állíthatja, ha]

„*d)* a terhelt a bűncselekmény elkövetését beismerte.”

31. §

A Be. 517. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a bíróság elé állítás (1) bekezdés *a)*-*c)* pontjában meghatározott feltételei fennállnak, tettenérés esetén az ügyész a terheltet a gyanúsítottként történő kihallgatásától számított harminc napon belül bíróság elé állítja.”

32. §

A Be. 522. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A vád előterjesztése után a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi, ha a gyanúsított kihallgatásától a bíróság elé állításig több mint harminc nap telt el, a bűncselekményre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, vagy a bizonyítási eszközök nem állnak rendelkezésre.”

33. §

A Be. 536. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„536. § (1) Az ügyész az ügy körülményeinek, így különösen a terhelt személye és az elkövetett bűncselekmény figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(2) Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb

bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását.”

34. §

A Be. 554/B. § *e*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Kiemelt jelentőségű ügy]

„*e*) a gazdasági életben súlyos következményekkel járó csődbűncselekmény [Btk. 290. § (4) bekezdés], a versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban [Btk. 296/B. §], a pénzmosás [Btk. 303. és 303/A. §], a költségvetési csalás [310. § (4)-(5) bekezdés],”

35. §

A Be. 554/B. § *gc*) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[az el nem évülő bűncselekmények:]

„*gc*) az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés *a*)-*j*) pontjai];”

36. §

A Be. 554/E. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„554/E. § (1) Kiemelt jelentőségű ügyben a tanú vallomása beleegyezése esetén poligráf alkalmazásával is vizsgálható.

(2) A tanú érdekében eljáró ügyvédnek a tanú kihallgatásán való jelenlétét az ügyész az ügy körülményei alapján – a sértett tanúkénti kihallgatása kivételével – megtilthatja. Az intézkedés ellen panasznak nincs helye.”

37. §

A Be. 554/K. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„554/K. § (1) A tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembevételével és a soronkívüliségre vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával három hónapon belülré úgy kell kitézteni, hogy a bíróság az ügyet lehetőleg elnapolás nélkül, ésszerű határidőn belül be tudja fejezni.

(2) Az értesítéssel, illetve az idézéssel egyidejűleg tájékoztatni kell az ügyészt és a védőt arról, hogy a bíróság a kitézött határnapra mely tanúkat idézi meg.”

38. §

A Be. 557. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A bíróság a terhelt vagy a védő kérelmére a feltételes szabadságról utólag határoz, ha az ügydöntő vagy különleges eljárásban meghozott határozat jogerőre emelkedését követően hatályba lépett új törvényi rendelkezés a feltételes szabadságra bocsátás vagy lehetséges időpontja

meghatározása szempontjából enyhébb, és az új törvényi rendelkezés a határozat felülvizsgálatát nem írja elő. A bíróság a határozatát az új törvényi rendelkezés alapján hozza meg. A kérelmet el kell utasítani, ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás engedélyezéséről már határozott.”

39. §

A Be. 583. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A terhelt a nyomozást megszüntető határozat, a jogerős felmentő ítélet, a jogerős megszüntető végzés, az 580. § (1) bekezdés III. pontja és (2) bekezdése szerinti bűnösséget megállapító ítélet, a rendkívüli jogorvoslat eredményeképpen hozott jogerős határozat vele történő közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő kártalanítási igényt. E határidő elmulasztása jogvesztő.”

40. §

A Be. 583. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha a nyomozást megszüntették, a kártalanítási igényt annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely az előzetes letartóztatást, a házi őrizetet, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelést elrendelte. Az 580. § (1) bekezdés II. és III. pontjában, (2) bekezdésében, valamint az 581. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a kártalanítási igényt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kell előterjeszteni.”

41. §

A Be. 583. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A terheltet kártalanítási igényének jogalapjáról, az igény érvényesítésének határidejéről, és a határidő kezdő időpontjáról a határozat közlésével egyidejűleg tájékoztatni kell.”

42. §

A Be. 599. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„599. § (1) Az államot illető bűnügyi költség és a rendbírság megfizetését az igazságügyért felelős miniszter különös méltánylást érdemlő okból egészben vagy részben elengedheti.

(2) Az államot illető bűnügyi költség és a rendbírság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet az államot illető bűnügyi költség megfizetésére kötelezett, a rendbírsággal sújtott (a továbbiakban együtt: fizetésre kötelezett), a védő, a fiataikorú törvényes képviselője, valamint a fizetésre kötelezett 56. § szerinti képviselője nyújthatja be.

(3) Az első fokú bíróság az államot illető bűnügyi költség és a rendbírság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet a fennálló tartozás mértékéről, illetve az addigi befizetés adatairól szóló igazolással, és a büntető ügy irataival (részirattal), ideértve a (4) bekezdés szerint beszerzett adatokat, iratokat is, az esetlegesen rendelkezésre álló bírósági foglalási jegyzőkönyvvel felterjeszti az igazságügyért felelős miniszterhez.

(4) A bíróság a felterjesztés előtt a megkeresés (71. §) szabályai szerint beszerzi a fizetésre kötelezettnek a döntéshez szükséges személyes adatait, ideértve a vagyoni és jövedelmi helyzetére vonatkozó adatokat is, valamint a fizetésre kötelezett személyi körülményeit, vagyoni és jövedelmi helyzetét feltáró részleges környezettanulmányt, továbbá fogva lévő terhelt esetében az intézeti értékelő véleményt.

(5) A részleges környezettanulmányt a pártfogó felügyelő készíti el.”

43. §

A Be. 3. § (4) bekezdésében, 13. § (2) bekezdés *c*) pontjában, 13. § (3) bekezdés *b*) pontjában, 14. § (5) és (7) bekezdésében, 20. § (3) bekezdésében, 20/A. §-ában, 22. §-ában, 24/A. § (1) bekezdésében, 44. § (5) bekezdésében, 384. §-ában, 401. §-ában, 406. §-ában, 414. § (2) bekezdésében, 416. § (4) bekezdés *b*) pontjában, 419. § (4) és (6) bekezdésében, 421. § (2) és (3) bekezdésében, 423. § (4)-(6) bekezdésében, 424. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében, 427. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében, 427. § (2) és (3) bekezdésében, 428. § (1)-(5) bekezdésében, 429. § (2) bekezdésében, 433. §-ában, 434. § (1) és (2) bekezdésében, 436. §-ában, 439. § (2) bekezdésében, 440. § (1) bekezdés *a*) pontjában, 440. § (2) bekezdésében, 441. § (2) és (3) bekezdésében, 603. § (1) bekezdésében, 605. § (4) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróság” szövegrész helyébe a „Kúria” szöveg, 20. § (2) bekezdés *c*) pontjában, 262/B. § (3) bekezdésében, 420. § (1) bekezdésében, 437. §-ában, 439. § (1) bekezdés *b*) pontjában, 440. § (3) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróság” szövegrészek helyébe a „Kúria” szöveg, 18. § (1) bekezdésében, 43. § (5) bekezdésében, 470. § (1) bekezdés *d*) pontjában, 473. § (2) bekezdésében, 474. § (4) bekezdésében a „Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 18. § (2) bekezdésében, 416. § (1) bekezdés *g*) pontjában, 565. § (3) bekezdésében, 586. § (3)-(5) bekezdésében az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 257. § (2) bekezdésében, 443. § (1) bekezdésében az „A MAGYAR KÖZTARSASAG” szövegrész helyébe a „MAGYARORSZÁG” szöveg, 222/A. §-ában a „szabadságvesztéssel” szövegrész helyébe a „szabadságvesztésnél” szöveg, 383. § (1) bekezdés *b*) pontjában, 419. § (3) bekezdésében a „Legfelsőbb Bírósághoz” szövegrész helyébe a „Kúriához” szöveg, 419. § (2) bekezdésében, 431. §-ában a „Legfelsőbb Bíróságnál” szövegrész helyébe a „Kúriánál” szöveg, 422. § (3) bekezdésében, 442. § (3) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróságnak” szövegrész helyébe a „Kúriának” szöveg, 448. § (2) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróságot” szövegrész helyébe a „Kúriát” szöveg lép.

44. §

Hatályát veszti a Be.

a) 159. § (6) bekezdése;

b) 201. § (1) bekezdés *d*) pontjában a „hivatali visszaélés,” szövegrész;

c) 216. § (5) bekezdésében a „a vádemelés elhalasztása után az eljárás megszüntetéséről [226. § (1)-(2) bek.],” szövegrész;

d) 471. § (2) bekezdése;

e) 475. §-át megelőző alcíme;

f) 476. §-át megelőző alcíme és 476. §-a.

3. A büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet módosítása

45. §

A büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szabadságvesztés fokozatának megváltoztatását az elítélt vagy védője is kezdeményezheti. A kérelmet a büntetés-végrehajtási intézet – értékelő véleményével és javaslatával – tizenöt napon belül továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz. Ha az enyhébb fokozat kijelölését a törvény kizárja [28/A. § (4) bek.], vagy ha az egy éven belül ismételt előterjesztett kérelem új körülményre nem hivatkozik, az értékelő vélemény és a javaslat elkészítését a büntetés-végrehajtási intézet mellőzheti.”

46. §

A Bv. tvr. a következő 7/C. §-sal és az azt megelőző alcímmel egészül ki:

„A biztonsági zárkába vagy körletre helyezés elleni fellebbezés elbírálása

7/C. § (1) Az elítéltnak az intézet vagy az országos parancsnok különleges biztonságú zárkába, vagy körletre helyezés elrendeléséről, illetve meghosszabbításáról szóló határozata elleni fellebbezését a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül bírálja el.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró végzése elleni fellebbezést az érkezéstől számított öt napon belül kell elbírálni.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.

(4) Az (1)-(3) bekezdés előzetesen letartóztatott esetén is irányadó.”

47. §

(1) A Bv. tvr. 28/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„28/A. § (1) A Btk. 46. § alapján a szabadságvesztés végrehajtására eggyel enyhébb fokozat akkor jelölhető ki, ha – különösen az elítélt személyiségére, előéletére, életvitelére, családi körülményeire, egészségi állapotára, a szabadságvesztés során tanúsított magatartására, az elkövetett bűncselekményre, a szabadságvesztés tartamára, a társadalomba való beilleszkedési készségére tekintettel – a büntetés célja a szabadságvesztés enyhébb fokozatban történő végrehajtásával is elérhető.

(2) A szabadságvesztés végrehajtására eggyel szigorúbb fokozat akkor jelölhető ki, ha az elítélt a büntetés-végrehajtás rendjét ismételtelen vagy súlyosan megzavarja.

(3) A fogház, illetve a börtön végrehajtásának általános szabályainál enyhébb végrehajtási szabályok akkor alkalmazhatók, ha – különösen az elítélt személyiségére, előéletére, életvitelére,

családi körülményeire, a szabadságvesztés során tanúsított magatartására, az elkövetett bűncselekményre, a szabadságvesztés tartamára tekintettel – a szabadságvesztés célja az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásával is elérhető, és az enyhébb büntetés végrehajtási szabályok alkalmazása a büntetés-végrehajtás biztonságát nem veszélyezteti.

(4) Enyhébb fokozat nem jelölhető ki és enyhébb végrehajtási szabályok nem alkalmazhatók, ha

a) az elítélt a szabadságvesztésből – az előzetes fogvatartásban a szabadságvesztés foganatba vételét közvetlenül megelőzően folyamatosan töltött időt is beszámítva – a feltételes szabadságra bocsátásig esedékes időtartam felét nem töltötte le,

b) az elítélt a szabadságvesztésből fegyház fokozatban legalább egy évet, börtön fokozatban legalább hat hónapot, enyhébb végrehajtási szabályok esetében a fogház fokozatban legalább három hónapot nem töltött le,

c) az elítélt a törvény értelmében [Btk. 47. § (4) bekezdés] vagy a bíróság határozata folytán nem bocsátható feltételes szabadságra,

d) az elítélt erőszakos többszörös visszaeső,

e) az elítélt ellen újabb büntetőeljárás van folyamatban,

f) az elítélttel szemben újabb szabadságvesztés végrehajtására érkezik értesítés, és a büntetések nincsenek összbüntetésbe foglalva.

(5) Enyhébb végrehajtási szabályok továbbá akkor sem alkalmazhatók, ha a bíróság jogerős ítéletében fegyházbüntetésre ítélt elítélt a szabadságvesztés fokozatának enyhítésével (Btk. 46. §) tölti a büntetését.”

(2) A Bv. tvr. a következő 28/B. §-sal egészül ki:

„28/B. § (1) Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása esetén az elítélt

a) huszonnégy órát, kivételesen negyvennyolc órát meg nem haladó időre havonta legfeljebb négy alkalommal eltávozhat a büntetés-végrehajtási intézetből azokon a napokon, amelyeken nem végez munkát;

b) a személyes szükségletére fordítható pénzt készpénzben is megkaphatja, és azt a büntetés-végrehajtási intézeten kívül költheti el;

c) a látogatóját a büntetés-végrehajtási intézeten kívül is fogadhatja;

d) felügyelete mellőzhető, amikor a büntetés-végrehajtási intézeten kívül dolgozik.

(2) Az eltávozás időtartama a szabadságvesztésbe beszámít. Az elítélt köteles bejelenteni, hogy az eltávozás ideje alatt hol tartózkodik.

(3) Ha az elítélt az eltávozással, illetve a büntetés-végrehajtási intézeten kívüli munkavégzéssel kapcsolatos magatartási szabályokat ismételten vagy súlyosan megszegi, így különösen, ha az eltávozásról önhibájából nem az előírt időn belül tér vissza, vagy más, súlyos fegyelemsértést követ el, illetve a 28/A. § (4) bekezdésben meghatározott okok bekövetkeznek, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka felfüggeszti az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását, és előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak az enyhébb végrehajtási szabályok megszüntetése iránt.”

48. §

(1) A Bv. tvr. 33. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A büntetés-végrehajtás rendjének vagy biztonságának fenntartása, vagy bűncselekmény megelőzése és megakadályozása érdekében az elítélt – a testüregekre is kiterjedően – megmotozható, személyes használati tárgyai és ruházata átvizsgálhatók, vele szemben mozgáskorlátozó eszköz, biztonsági elkülönítés alkalmazható, különleges biztonságú zárkába, vagy körletre helyezhető (a továbbiakban együtt: biztonsági intézkedések), illetve az elítélttel szemben külön törvényben meghatározott esetben és módon kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

(2) A Bv. tvr. 33. §-a az alábbi (4a) és (4b) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Az elítélt különleges biztonságú zárkába helyezését az intézet legfeljebb hat hónapra rendelheti el, amelyet egy alkalommal, három hónappal meghosszabbíthat. Az intézet döntéséről indokolt határozatot hoz. Ezt meghaladó időre a különleges biztonságú zárkába helyezés – alkalmanként – legfeljebb hat hónappal való meghosszabbításáról, valamint az elítéltnak legfeljebb hat hónapra különleges biztonságú körletre helyezéséről, vagy annak – alkalmanként – legfeljebb hat hónappal való meghosszabbításáról az országos parancsnok indokolt határozattal dönt. Az intézet és az országos parancsnok határozata ellen az elítélt a határozat közzétételétől számított három napon belül a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezéssel élhet. A fellebbezésnek a végrehajtásra nincs halasztó hatálya.

(4b) A motozást, illetve a ruházat átvizsgálását az elítélttel azonos nemű személy – ide nem értve a motozásnál közreműködő orvost – végezheti, és az nem történhet szeméremsértő módon. A test üregeinek átvizsgálását csak orvos végezheti. Mozgáskorlátozó eszközként – testi sérüléssel nem járó módon – rögzítő övvel vagy anélkül bilincs, vezető bilincs vagy a végtag rögzítésére alkalmas más eszköz az intézkedésre okot adó körülmény megszűnésig, de folyamatosan legfeljebb tizenkét óra tartamban alkalmazható, ha az elítélt egészségi állapota ezt megengedi.”

49. §

A Bv.tvr. 34. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az elítéltet az általa okozott kár megtérítésére – a 44. § (5) bekezdése szerinti munkáltatás esetén az elítélt által okozott kár bv. szerv általi megtérítését követően – a bv. szerv határozattal kötelezi, amely ellen a közzétételétől számított harminc napon belül keresettel fordulhat a határozatot hozó bv. szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz.”

50. §

A Bv. tvr. 35. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„35. § (1) A szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a Polgári Törvénykönyv szerint a bv. szervezet felelős. Az elítéltet a munkájával összefüggésben ért kárért fennálló felelősségre a Munka Törvénykönyve értelemszerűen irányadó azzal, hogy a 44. § (5) bekezdése szerinti munkáltatás esetén az elítéltet ért kárt a gazdálkodó szervezettel szerződésben álló bv. szerv téríti meg. A kár megtérítése a kárért való felelősséget nem érinti és a bv. szerv visszkereseti igényét nem gátolja.

(2) Az elítélt a kártérítési igényét annál a bv. szervnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett, a 44. § (5) bekezdése szerinti munkáltatás esetén annál a bv. szervnél, amely a

szerezést a gazdálkodó szervezettel megkötötte. A kártérítési igényt határozattal kell elbírálni, amely ellen az elítélt a közléstől számított harminc napon belül a határozatot hozó bv. szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz keresettel fordulhat.”

51. §

A Bv. tvr. 36. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetel az elítélt joga

- a) a szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely megválasztásához;
- b) a gyülekezéshez;
- c) a sztrájkhoz,
- d) ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választható és – ha a közügyektől eltiltás hatálya alatt áll – választó legyen, valamint
- e) a szülői felügyelethez.”

52. §

A Bv. tvr. 44. §-a a következő (4) és (5) bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az elítéltet munkával a büntetés-végrehajtási intézet vagy az e célra alapított gazdálkodó szervezet foglalkoztatja.

(5) A bv. szerv szerződése alapján az elítélt – írásban megadott hozzájárulásával – más gazdálkodó szervezetnél is végezhet munkát. Ha az elítélt a hozzájárulást visszavonja, a Munka Törvénykönyve szerinti rendes felmondás szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a felmondási idő tizenöt nap, és az elítéltet ezen idő alatt nem kell mentesíteni a munkavégzés alól.”

53. §

(1) A Bv. tvr. 70. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A közügyektől eltiltás kivételével az (1) bekezdésben meghatározott büntetések tartamába nem számít be az az idő, amely alatt az elítélt

- a) szabadságvesztést töltött – ideértve a más ügyben kiszabott, valamint a közérdekű munka vagy a pénzbüntetés átváltoztatása folytán végrehajtott büntetést is –,
- b) más ügyben előzetes fogvatartásban volt, feltéve, hogy elítélték.”

(2) A Bv. tvr. 70. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A közügyektől eltiltás tartamába nem számít be az az idő, amely alatt az elítélt

- a) azt a szabadságvesztést tölti, amelynek alapján a bíróság a közügyektől eltiltást kiszabta,
- b) olyan összbüntetésbe foglalt szabadságvesztést tölt, amelyhez kapcsolódóan közügyektől eltiltást is végre kell hajtani,
- c) az a)-b) pontban megjelölt szabadságvesztés végrehajtása alól kivonja magát.”

54. §

A Bv.tvr. 118/B. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„118/B. § Az előzetesen letartóztatottal szemben az ott megjelölt célból és módon a 33. § (4) bekezdésében meghatározott biztonsági intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók. A 33. § (4a) és (4b) bekezdését alkalmazni kell az előzetesen letartóztatott esetében is.”

55. §

A Bv.tvr. 127. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy az őrizet és az előzetes letartóztatás rendőrségi fogdában való végrehajtásának részletes szabályait – az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben, a legfőbb ügyész véleményének kikérésével – rendeletben állapítsa meg.”

56. §

A Bv. tvr. 7/A. § (2) bekezdésében a „[28/§ (2) bek.]” szövegrész helyébe a „[28/A. § (4) bek.]” szöveg, 122. § (2) bekezdésében a „33. § (3)-(4) bekezdésének” szövegrész helyébe a „33. § (3)-(4b) bekezdésének” szöveg lép.

4. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendelet módosítása

57. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 23. § (1) bekezdés *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Btk. 282-283. §-ában szereplő „előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz” és „kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik” elkövetési magatartások szempontjából a kábítószer csekély mennyiségű, ha]

„*b*) tetrahidro-kannabinol (THC) esetén a tiszta és savformában együttesen jelenlevő THC-tartalom (össz-THC vagy totál-THC) a 6 gramm mennyiséget nem haladja meg.”

5. Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény módosítása

58. §

Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: EUTv.) 52. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a tagállami igazságügyi hatóság olyan, Magyarország területén teljesítendő eljárási cselekmény iránt terjesztett elő megkeresést, amelyen a megkereső tagállam területén fogva tartott személy jelenléte szükséges, akkor ezt a személyt – a megkereső tagállammal megkötött eseti megállapodás alapján – az eljárási cselekmény végrehajtása érdekében Magyarország területére ideiglenesen át lehet szállítani.”

59. §

Az EUTv. 60. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a Magyarország területén folyamatban lévő büntetőeljárás eredményessége érdekében az Európai Unió tagállama területén magyar fedett nyomozó, illetve Magyarország területén tagállami fedett nyomozó alkalmazása szükséges, ezt a legfőbb ügyész a tagállami igazságügyi vagy nyomozó hatóságnál kezdeményezheti.”

60. §

Az EUTv. 64. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„64. § Az elektronikus hírközlő hálózat útján továbbított közlemény, illetve a számítástechnikai rendszer útján továbbított adatok kifürkészésére irányuló megkeresés – a 63. § (3) bekezdésben foglaltakon felül – akkor teljesíthető, ha a titkos adatszerzéssel érintett személy Magyarország területén tartózkodik, továbbá, ha a titkos adatszerzéssel érintett személy harmadik állam területén tartózkodik, azonban a közlemény vagy adat kifürkészése a Magyarország területén működő elektronikus hírközlési szolgáltató közreműködését igényli, vagy az azt lehetővé tevő technikai eszköz Magyarország területén található.”

61. §

Az EUTv. 3. § (1) bekezdésében, 10. § (1) és (2) bekezdésében, 24. § (3) bekezdésében, 34. §-ában, 51. § (3) és (4) bekezdésében, 52. § (3) és (5) bekezdésében, 57. §-ában, 75/P. § (2) bekezdésében a „Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 4. § *f*) pontjában, 5. § (1) bekezdésében, 6. §-ában, 17. §-ában, 18. § (1) bekezdésében, 22. § (1) bekezdésében, 25. § (7) bekezdésében, 31. § (2) bekezdés *a*) pontjában, 32. § (1) bekezdés *a*) pontjában, 35. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében, 38. § (3) bekezdésében, 52. § (2) és (4) bekezdésében, 53. § (2) bekezdésében, 58. § (1)-(3) és (5) bekezdésében, 59. § (2) bekezdésében, 61. § (3) bekezdésében, 65. § (4) bekezdésében, 67/A. § (1) bekezdés nyitó szövegrészében, 67/A. § (1) bekezdés *b*) pontjában, 67/F. § (1) és (2) bekezdésében, 67/I. § (1) bekezdésében, 67/M. § (3) bekezdésében, 68. § (3) bekezdésében, 70. § (3) bekezdésében, 71. § (6) bekezdés *b*) pontjában, 72. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjában, 74. § (7) bekezdés *d*) pontjában, 75/A. § (4) bekezdés *b*) pontjában, 75/C. § (2) bekezdésében, 75/I. § (2), (5), (9) bekezdésében, 75/I. § (11) bekezdés *b*) pontjában, 75/J. §-ában, 101. §-ában az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 5. § (2) bekezdésében, 35. § (2) bekezdésében, 60. § (1) bekezdésében, 75/I. § (4) bekezdésében az „a Magyar Köztársaság” szövegrészek helyébe a „Magyarország” szöveg, 8. § (4) bekezdésében az „a Magyar Köztársaságnak” szövegrész helyébe a

„Magyarországnak” szöveg, 67/C. § (1) bekezdés c) pontjában, 70. § (1) bekezdés b) pontjában az „a Magyar Köztársaságban” szövegrész helyébe a „Magyarországon” szöveg, VI/B. fejezet 3. és 9. Címében az „A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG” szövegrész helyébe a „MAGYARORSZÁG” szöveg, 75/I. § (1) bekezdésében az „A Magyar Köztársaságban” szövegrész helyébe a „Magyarországon” szöveg, 75/I. § (2), (6), (7) és (9) bekezdésében, 75/M. §-ában az „A Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 75/I. § (3) bekezdésében az „A Magyar Köztársaság” szövegrészek helyébe a „Magyarország” szöveg, 75/P. § (1) bekezdésében a „Magyar Köztársaság” szövegrészek helyébe a „Magyarország” szöveg lép.

6. A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény módosítása

62. §

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény 17. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a terhelt részére a bíróság, illetve az ügyész az ügy közvetítői eljárásra utalása előtt költségmentességet engedélyezett, a kirendelt védő díját és költségét az állam viseli. Az állam viseli azt a költséget is, amely annak kapcsán merült fel, hogy a terhelt vagy a sértett hallássérült, beszéd fogyatékos, vak, vagy a magyar nyelvet nem ismeri, vagy az eljárás során regionális vagy kisebbségi nyelvét használta.”

7. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény módosítása

63. §

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény 31. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § (1) Tárgyánál fogva díjmentes az elektronikus dokumentumként szolgáltatott nem hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezése, ha az

- a) hagyatéki eljáráshoz,
- b) gyámügyi, szociális vagy kisajátítási eljáráshoz,
- c) részarány-földtulajdonnal kapcsolatos eljáráshoz,
- d) a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló törvényben meghatározott állami alapmunkák végzéséhez,
- e) a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv hatósági feladatai ellátásához szükséges, illetve ha azt
- f) az eljáró szerv
- fa) közigazgatási eljáráshoz,
- fb) közérdekű bejelentés, javaslat és panasz elbírálására irányuló eljáráshoz,
- fc) gondnokság alá helyezés iránti eljáráshoz,
- g) a közigazgatási perben eljáró bíróság eljárásához,
- h) a büntetőügyben eljáró bíróság eljárásához,

i) az ügyészség eljárásához,
j) a nyomozó hatóság és a nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai ellátása érdekében,
k) a helyi önkormányzat, illetve azok társulásai közszolgáltatásait érintő beruházások megvalósítása érdekében benyújtandó közösségi, illetőleg nemzeti forrásból nyújtott támogatással megvalósuló pályázatok dokumentációjának elkészítéséhez kéri.

(2) Tárgyánál fogva díjmentes a hiteles tulajdonilap-másolat kiállítása, valamint az elektronikus dokumentumként szolgáltatott nem hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezése, ha az igazolhatóan birtok-összevonási célú önkéntes földcsere megszervezése iránt indított eljáráshoz szükséges.

(3) Tárgyánál fogva díjmentes az elektronikus dokumentumként szolgáltatott hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezése és a hiteles tulajdonilap-másolat kiállítása, ha
a) a büntetőügyben eljáró bíróság eljárásához,
b) az ügyészség eljárásához,
c) a nyomozó hatóság feladatai ellátása érdekében kéri.

(4) Az (1) bekezdés *f)* pontjának *fa)* alpontja nem vonatkozik arra az esetre, ha a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvényben foglaltak szerint az ügyfél köteles az adatszolgáltatásért járó díjat megfizetni.

(5) Az (1) bekezdés *a)-c)*, valamint *f)-k)* pontjában és a (3) bekezdésben meghatározott eljárásokhoz szükséges elektronikus dokumentumként szolgáltatott nem hiteles és hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezését, valamint a (3) bekezdésben meghatározott eljárásokhoz szükséges hiteles tulajdonilap-másolat kiállítását kezdeményezőknek - a mentességet megalapozó eljárás, az ügyszám, illetőleg a pályázati azonosító megjelölésével - a felhasználás célját hitelt érdemlően igazolni kell.

(6) Az (1)-(3) bekezdésben foglaltak szerint elektronikus dokumentumként díjmentesen szolgáltatott nem hiteles és hiteles tulajdonilap-másolat, valamint az erről készített papír alapú másolat és a (3) bekezdésben foglaltak szerint díjmentesen kiállított hiteles tulajdonilap-másolat kizárólag a lekérdezés alapjául szolgáló ügyben használható fel, harmadik fél részére nem adható tovább.

(7) Amennyiben az ingatlanügyi hatóság ellenőrzése során megállapítja, hogy a díjmentesség igénybevételére jogszerűtlenül került sor, továbbá a (6) bekezdésben foglaltak megsértése esetén az igénybevevőt a díjmentesség hiányában fizetendő díjtétel kétszeresének megfizetésére határozattal kötelezi. A döntés ellen közigazgatási eljárás keretében nincs helye fellebbezésnek.”

8. Záró rendelkezések

64. §

(1) E törvény 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvény 2. §-ában a „Legfelsőbb Bíróság” szövegrész helyébe a „Kúria” szöveg, 3. §-ában a „Legfelsőbb Bíróságtól” szövegrész helyébe a „Kúriától” szöveg lép.

(3) Az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvény 4. § (2) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróságnak” szövegrész helyébe a „Kúriának” szöveg lép.

(4) A nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény 2. § (1) bekezdésében, 13. § (1) bekezdésében, 32. § (5) bekezdésében, 37/A. § b) pontjában, 37/A. § záró szövegrészében, 49. § (1)-(3) bekezdésében, 68. §-ában, 69. § (1) bekezdésében az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 83. § (2) bekezdésében az „a Magyar Köztársaságot” szövegrész helyébe a „Magyarországot” szöveg, 8. §-ában az „a Magyar Köztársaság” szövegrészek helyébe a „Magyarország” szöveg lép.

(5) Az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról szóló 2000. évi CXXX. törvény 2. § (2) bekezdés c) pontjában a „Legfelsőbb Bíróságnak” szövegrész helyébe a „Kúriának” szöveg lép.

(6) A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény 1. § (2) bekezdés c) pontjában az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg, 25. § e) pontjában az „a Magyar Köztársaságnak” szövegrész helyébe a „Magyarországnak” szöveg lép.

(7) A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 24. § (4) bekezdés nyitó szövegrészében, 24. § (5) és (6) bekezdésében a „Legfelsőbb Bíróság” szövegrész helyébe a „Kúria” szöveg lép.

(8) A bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvény 4. § (1) bekezdés b) pontjában, 42/A. § (5) bekezdésében, 42/C. § (2) bekezdésében az „a Magyar Köztársaság” szövegrész helyébe a „Magyarország” szöveg lép.

(9) Nem lép hatályba a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és egyes törvények pénzügyi büncselekményekkel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi LXIII. törvény 6. § (3) bekezdése.

(10) E törvény 9. §-a az Európai Parlament és a Tanács 2009/52/EK (2009. június 18.) számú, az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló irányelv 9. és 10. cikkének való megfelelést szolgálja

INDOKOLÁS

az egyes büntető vonatkozású törvények módosításáról szóló 2011. évi ... törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Alaptörvény megalkotása, jogalkalmazási tapasztalatok, egyes európai uniós jogforrások előírásai és az Alkotmánybíróság határozatai nyomán a jelen előterjesztés (a továbbiakban: Előterjesztés) több törvényt módosít, nevezetesen:

- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Btk.),
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényt (a továbbiakban: Be.),
- a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendeletet (a továbbiakban: Bv. tvr.),
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendeletet (a továbbiakban: Btké.),
- az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvényt,
- az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló 1990. évi XXVI. törvényt,
- a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: Nbjt.),
- az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról szóló 2000. évi CXXX. törvényt,
- az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvényt (a továbbiakban: EUtv.),
- a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXXIII. törvényt (a továbbiakban: Bktv.),
- az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvényt,
- a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvényt,
- a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvényt (a továbbiakban: Jsztb.),
- a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvényt.

A fenti törvények módosításának indokai a következők:

1. A Btk.-ra vonatkozó módosítások során a törvény figyelemmel van a nemzetközi ajánlásokra, amelyek a közélet tisztasága elleni és a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmények esetében a Btk. hatályos általános részi elévülési szabályaihoz képest hosszabban határozzák meg az elévülés legrövidebb idejét. Az Előterjesztés figyelemmel van továbbá arra is, hogy a Btk.-nak az el nem évülő bűncselekmények körét szabályozó rendelkezése ne tegyen különbséget az emberölés súlyosabban minősülő esetei között.

2. Az Előterjesztés tekintettel van az Alaptörvény XXIII. cikk (6) bekezdésére, amely kimondja, hogy nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Tekintettel van az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésére is, amelynek alapján tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki. Az Előterjesztés továbbá figyelembe veszi az Alaptörvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján egyrészt hazánk neve Magyarország, másrészt pedig a legfőbb bírósági szerv elnevezése a jövőben Kúria lesz.

3. A Btk. hatályos rendelkezése szerint az enyhébb végrehajtási fokozatba helyezésnek az egyetlen feltétele a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartás. Ez a szabályozás nem kívánja meg azt, hogy az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során bármit is tegyen a társadalomba való beilleszkedése érdekében. Gyakorlatilag, ha az elítéltet nem részesítették fenyegetésben, úgy tekintendő, hogy a magatartása kifogástalan, és erre tekintettel enyhébb végrehajtási fokozat jelölhető ki. Az elítéltek túlnyomó többsége visszaélészerűen kezdeményezi az enyhébb végrehajtási fokozat kijelölését. Sok elítélt a szabadságvesztés megkezdését követően rövid időn belül kezdeményezi az enyhébb fokozatba helyezést anélkül, hogy bármit tett volna a társadalomba való beilleszkedése érdekében, ezért indokolt a szabályok aktualizálása a nevezett visszaélések számának csökkentése érdekében.

4. Az Előterjesztés egyértelműen rendezzi azt a kérdést, hogy mikor kezdődik a próbaidő abban az esetben, ha a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során a végrehajtásban felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét hosszabb vagy rövidebb tartamban állapítja meg, mint a felülbírált jogerős ügydöntő határozat.

5. Az Európai Parlament és a Tanács 2009. június 18-án fogadta el az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló 2009/52/EK irányelvet. Az irányelv az illegális bevándorlás elleni küzdelem céljából meg kívánja erősíteni a tagállamok közötti együttműködést, szigorúbb minimumszabályokat kíván megállapítani az ellene való harc jegyében, és ezért megtiltja az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatását. Ennek keretében azzal a munkáltatóval szemben, aki megszegi az irányelvben meghatározott rendelkezéseket, szankciókat helyez kilátásba. Ezek a szankciók a közigazgatási szankciókon kívül büntetőjogi szankciók is lehetnek, tekintettel arra, hogy egyes gátlástalan munkáltatók visszatartásához a közigazgatási szankciók nem bizonyulnak elegendőnek. Az irányelv így arra kötelezi a tagállamokat, hogy súlyos – az irányelvben konkrétan meghatározott – esetekben büntetőjogi szankciókat írjanak elő a nemzeti jogszabályaikban.

A Btk. módosítása és ennek keretében új tényállás megalkotása a fenti indokok alapján szükséges, tekintettel arra, hogy a jelenleg hatályos büntetőjogi szabályok nem rendelkeznek az irányelvben meghatározott büntetendő magatartások köréről, továbbá, mert a megjelölt, bűncselekménnyé nyilvánítandó magatartások nem illeszthetők be a hatályos Btk. meglévő tényállásai közé. Az új büntetőjogi tényállás az irányelv rendelkezéseinek átültetését szolgálja.

6. Az Előterjesztés tekintettel van az Európa Tanács Korrupció elleni Államok Csoportja (a továbbiakban: GRECO) Magyarország harmadik körös országértékelésében – a gyakorlata által kialakított sztenderdeknek megfelelően – megfogalmazott ajánlásaira.

7. A Be.-re vonatkozó módosítások során a Javaslat pontosítja az ingatlan lefoglalására vonatkozó szabályokat és egyértelművé teszi, hogy az ingatlan zár alá vételét kell elrendelni, amennyiben az ingatlan elkobzásának van helye.

8. Az elővezetés végrehajtásával, valamint a terhelt elfogatóparancs alapján történő elfogásával és előállításával felmerült költség mértékéről, valamint megtérítésének részletes szabályairól a 35/2008. (XII. 31.) IRM-PM együttes rendelet tartalmaz szabályozást. A jogszabály 2009. január 1-én lépett hatályba. Erre figyelemmel az Előterjesztés rendelkezést tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az elővezetendő személy méltányossági kérelmet terjeszthet elő az elővezetés költségeinek elengedése iránt.

9. 2011. március 1-jén lépett hatályba az egyes eljárási és az igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi LXXXIX. törvény. Az Előterjesztés a Be. módosítására vonatkozó rendelkezések között tekintettel van a nevezett jogszabályra, és azzal összhangban tartalmazza a szükséges módosításokat.

10. Az Előterjesztés pótolja azon hiányosságokat, amelyeket a Be.-nek a tájékoztatási kötelezettség körében a 104/2009. (X. 30.) AB határozatban foglaltak alapján tartalmaznia kellene.

11. Az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény 50. § (1) bekezdés *e*) pontja 2011. március 1. napjával hatályon kívül helyezte a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 23. § (2) bekezdését, amely szerint a kijelölt megyei bíróságokon működő katonai tanácsok által első fokon elbírált ügyekben másodfokon a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsa jár el. Az Előterjesztés ezzel összhangban hatályon kívül helyezi a Be. 471. § (2) bekezdésének a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsára vonatkozó rendelkezését.

12. Az Előterjesztés figyelemmel van arra, hogy a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény értelmében a katonai ügyészségek 2012. január 1. napjával megszűnnek. Az Előterjesztés ennek megfelelően módosítja a Be. katonai büntetőeljárás szabályozó XXII. Fejezetének az ügyész hatáskörére és illetékességére vonatkozó szabályait.

13. Az Előterjesztés megteremti a biztonsági intézkedés elrendelésének eljárási rendjére, a döntés alaki követelményeire vonatkozó, valamint a hatékony jogorvoslatot biztosító szabályozást.

14. Az Előterjesztés a Bv.tvr. módosítása során rögzíti a jelenlegi munkáltatási rendszer összetevőit: a költségvetési keretek közötti, büntetés-végrehajtási intézet által történő, illetve a büntetés-végrehajtás vagyonkezelésében lévő, e célra alapított gazdasági társaságoknál történő foglalkoztatást.

15. Az Előterjesztés a Btké. módosítása során figyelemmel van azon szakértői visszajelzésekre, amelyek alapján a kábítószer mennyiségének pontos lefoglaláskori megállapításához a THC (tetrahidro-kannabinol) esetében a tiszta hatóanyag-tartalom helyett a teljes (totál) THC-tartalom mérésére szükséges áttérni.

16. Az Előterjesztés a Bktv. módosításával igyekszik kiküszöbölni azon méltánytalan helyzetet, hogy a hallássérült, néma, vak, illetőleg a magyar nyelvet nem ismerő sértett számára

nem, kizárólag a fogyatékkal élő terhelt számára van biztosítva a jelnyelvi tolmács ingyenes igénybevételeének lehetősége.

17. Az Előterjesztés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény módosításával megteremti azon lehetőséget – feloldva ezzel a vonatkozó hatályos rendelkezések közötti ellentmondást – hogy a büntetőügyben eljáró bíróság eljárásához, az ügyészség eljárásához, illetve a nyomozó hatóság feladatai ellátása érdekében elektronikus dokumentumként szolgáltatott, illetve kiállított hiteles tulajdonilap-másolat díjmentes.

18. Az Előterjesztés tartalmazza azon technikai és pontosító jellegű módosításokat is, amelyek a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendeletben foglaltak miatt indokoltak.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A Javaslát a nemzetközi ajánlásokra figyelemmel a közélet tisztasága elleni és a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmények esetében az általános részi elévülési szabályokhoz képest hosszabban határozza meg az elévülés legrövidebb idejét.

Erre tekintettel a Javaslát a Btk. 33. § (1) bekezdésének módosításával egyértelművé teszi, hogy a Btk. Különös Része az általános részi szabályoktól eltérő módon határozhatja meg az elévülés legrövidebb idejét.

a 2. § és a 35. §-hoz

A Javaslát a Btk.-nak az el nem évülő bűncselekmények körét szabályozó 33. § (2) bekezdés *c)* pontjában szereplő, az emberölés súlyosabban minősülő eseteire való utalást kiegészíti a Btk. 166. § (2) bekezdés *i)* és *j)* pontjára, mivel a tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen és védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés nem indokol az emberölés többi minősített eseténél enyhébb elbírálást. A Javaslát ezzel összhangban szintén kiegészíti az e bűncselekményekre történő utalással a Be. 554/B. § *gc)* pontját.

a 3. §, a 6. §, az 51. § és az 53. §-hoz

Az Alaptörvény a XXIII. cikk (6) bekezdésében kimondja, hogy nem rendelkezik választójoggal az, akit bűncselekmény elkövetése vagy belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárt. Ennek a Btk. 41. § (3) bekezdése nem felel meg, mert valamennyi szabadságvesztést töltő személy esetében kizárja a választójogot. Ezt a Javaslát úgy kívánja módosítani, hogy csak azok ne szavazhassanak a büntetés-végrehajtási intézetben, akiket a bíróság eltiltott a közügyek gyakorlásától. Ezzel összefüggésben a Javaslát módosítja a közügyektől eltiltás tartamának számítására vonatkozó szabályokat. A Javaslát figyelemmel van továbbá arra is, hogy 2012. január 1. napjától várhatóan megszűnik a népi kezdeményezés jogintézménye.

a 4. §, a 45. § és a 47. §-hoz

A Btk. 46. § (1) bekezdésében foglalt hatályos rendelkezés szerint az enyhébb végrehajtási fokozatba helyezésnek az egyetlen feltétele a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartás. Ez a szabályozás nem kívánja meg azt, hogy az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során bármit is tegyen a társadalomba való beilleszkedése érdekében. Gyakorlatilag, ha az elítéltet nem részesítették fenyítésben, úgy tekintendő, hogy a magatartása kifogástalan, és erre tekintettel enyhébb végrehajtási fokozat jelölhető ki.

Az elítéltek túlnyomó többsége visszaélésszerűen kezdeményezi az enyhébb végrehajtási fokozat kijelölését. Sok elítélt a szabadságvesztés megkezdését követően rövid időn belül kezdeményezi az enyhébb fokozatba helyezést anélkül, hogy bármit tett volna a társadalomba való beilleszkedése érdekében.

Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának a Bv.tvr. hatályos 28/A. §-ában foglalt feltételeire, illetve kizáró okaira figyelemmel az enyhébb fokozat kijelölését könnyebb kezdeményezni, mint a kevesebb kedvezményt jelentő enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását. A Javaslat az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának feltételeit veszi át, és összhangot teremt a két jogintézményre vonatkozó szabályok között.

az 5. §-hoz

Magyarország Alaptörvényének IV. cikk (2) bekezdése alapján tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés csak szándékos, erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt szabható ki. A Javaslat e rendelkezéssel való összhangot kívánja megteremteni, amikor meghatározza azokat az életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntethető bűncselekményeket, amelyek esetében kizárható a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége.

a 7. §-hoz

A Javaslat egyértelműen rendezi azt a kérdést, hogy mikor kezdődik a próbaidő abban az esetben, ha a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárás során a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét hosszabb vagy rövidebb tartamban állapítja meg, mint a felülbírált jogerős ügydöntő határozat. A Javaslat kimondja, hogy ebben az esetben a próbaidő a végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést kiszabó határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

a 8. §-hoz

Az egyházakról szóló törvényt érintő változások szükségessé teszik a Btk. 137. § 2. pont j) alpontjában foglalt hivatkozás módosítását.

a 9. §-hoz

Az Európai Parlament és a Tanács 2009. június 18-án fogadta el az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló 2009/52/EK irányelvet. Az irányelv az illegális bevándorlás elleni küzdelem céljából meg kívánja erősíteni a tagállamok közötti együttműködést, szigorúbb minimumszabályokat kíván megállapítani az ellene való harc jegyében, és ezért megtiltja az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatását. Ennek keretében azzal a munkáltatóval szemben, aki megszegi az irányelvben meghatározott rendelkezéseket, szankciókat

helyez kilátásba. Ezek a szankciók a közigazgatási szankciókon kívül büntetőjogi szankciók is lehetnek, tekintettel arra, hogy egyes gátlástalan munkáltatók visszatartásához a közigazgatási szankciók nem bizonyulnak elegendőnek. Az irányelv így arra kötelezi a tagállamokat, hogy súlyos – az irányelvben konkrétan meghatározott – esetekben büntetőjogi szankciókat írjanak elő a nemzeti jogszabályaikban.

A Btk. módosítása és ennek keretében új tényállás megalkotása a fenti indokok alapján szükséges, tekintettel arra, hogy a jelenleg hatályos büntetőjogi szabályok nem rendelkeznek az irányelvben meghatározott büntetendő magatartások köréről, továbbá, mert a megjelölt, bűncselekménnyé nyilvánítandó magatartások nem illeszthetők be a hatályos Btk. meglévő tényállásai közé. Az új büntetőjogi tényállás az irányelv rendelkezéseinek átültetését szolgálja.

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 20. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár keresőtevékenység folytatása céljából mely feltételek fennállása esetén kaphat tartózkodási engedélyt. A (2) bekezdés továbbá azt is megállapítja, hogy a fenti körön kívül keresőtevékenységet folytathat az a harmadik országbeli állampolgár is, aki szezonális munkavállalási vízummal, humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel, keresőtevékenység folytatása céljából, családegyesítés céljából vagy tanulmányi célból kiadott tartózkodási engedéllyel, illetve EU Kék Kártyával rendelkezik. A büntetőjogi tényállás megalkotása során az (1) és (2) bekezdésben szereplő személyi kört összefoglaló néven keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel rendelkezőknek tekintjük.

A Harmtv. 71. §-a alapján a munkáltató legkésőbb a harmadik országbeli állampolgár munkába lépésének napján köteles meggyőződni arról, hogy a harmadik országbeli állampolgár érvényes tartózkodási engedéllyel vagy más tartózkodásra jogosító engedéllyel, valamint a törvény alapján keresőtevékenység folytatására jogosító engedéllyel rendelkezik-e. A munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 3. § (1) bekezdés s) pontja alapján a munkaügyi ellenőrzés kiterjed a Harmtv. 71. § (1)-(2) bekezdése szerinti kötelezettségek foglalkoztató általi megtartására. Amennyiben az ellenőrzés során kiderül, hogy a fent említett jogszabályokban előírt kötelezettségek megsértésére került sor, az egyes ágazati jogszabályokban meghatározott közigazgatási szankciók (pénzügyi szankciók, egyéb intézkedések) kiszabására van lehetőség. Az irányelvben kiemelt öt különösen súlyos esetben azonban – így tartósan ismétlődő jogsértéseknél, jelentős számú harmadik országbeli állampolgár foglalkoztatásakor, különösen kizsákmányoló foglalkoztatási feltételek alkalmazásakor, vagy ha a munkáltató tudja, hogy a munkavállaló emberkereskedelem áldozata, illetve kiskorú illegális foglalkoztatása alkalmával – büntetőjogi szankciókat kell kiszabni.

A tényállás a Magyarországon jogszerűtlenül tartózkodó – azaz érvényes tartózkodásra jogosító engedéllyel nem rendelkező – harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókat szankcionálja. Az új büntetőjogi tényállás (1) bekezdése büntetni rendeli azokat az eseteket, amikor a munkáltató a harmadik országbeli munkavállalót rendszeresen – azaz időben visszatérően, ismételten – vagy tartósan – azaz huzamosabb ideig – foglalkoztatja. Ezek a fogalmak különösebb magyarázatra amiatt nem szorulnak, mert azokat a hatályos büntetőjogi szabályozás ismeri és rendszeresen használja. Az (1) bekezdés továbbá büntetni rendeli azt is, ha a munkáltató egyidejűleg jelentős számú harmadik országbeli állampolgárt foglalkoztat, és ennek magyarázataképpen a jogszabály előkészítője az értelmező rendelkezések között feltünteti, hogy a jelentős szám alatt legalább öt személyt kell érteni. Az értelmező rendelkezés továbbá egyértelművé teszi, hogy harmadik országbeli állampolgár fogalmán a Harmtv.-ben meghatározott harmadik országbeli állampolgár fogalmát kell érteni. A (2) bekezdésben meghatározott cselekmények – mint

minősített esetek – már olyan fokban sértik a munkavállaló emberi méltóságát, egészségét, egészséges munkakörnyezethez való jogát, illetve a gyermekmunka tilalmát, amely miatt a jogszabály előkészítője szigorúbb büntetést helyez kilátásba. A különösen kizsákmányoló foglalkoztatási feltételek fogalmát a Harmtv. 2. § s) pontja meghatározza, ezért a Javaslat azt nem ismétli meg, a tényállás alkalmazásakor ez a fogalom irányadó. Eszerint különösen kizsákmányoló foglalkoztatási feltételek: olyan feltételek – a nemi vagy egyéb alapú megkülönböztetésből származó feltételeket is beleértve – amelyek feltűnően aránytalanul eltérnek a legálisan foglalkoztatott munkavállalók foglalkoztatási feltételeitől, amely eltérés különösen a munkavállalók egészségét és biztonságát érinti, és sérti az emberi méltóságot.

Az irányelv külön esetként nevesíti a bűncselekménnyé nyilvánítandó magatartások között, ha a jogsértést olyan munkáltató követi el, akit a 2002/629/IB kerethatározatban meghatározott bűncselekmény – emberkereskedelem – elkövetésével nem vádoltak meg és ilyen váddal nem ítélték el, de illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárral végeztet munkát vagy szolgáltatásokat, és tudomása van arról, hogy a személy emberkereskedelem áldozata. Az új tényállás figyelemmel van arra, hogy a sértett megnevezés eljárásjogi fogalom. Ezért az emberkereskedelem sértettje kifejezés csak abban az esetben lenne használható, ha a büntetőeljárás már folyamatban lenne a gyanúsított személlyel szemben, ugyanakkor az irányelv kifejezetten azt kívánja meg, hogy a munkáltatóval szemben emberkereskedelem elkövetése miatt vádemelésre ne kerüljön sor, illetve ilyen bűncselekmény miatt vele szemben ne legyen elmarasztaló ítélet. Az előzőekben kifejtettekre tekintettel az új tényállás arra a személyi körre terjed ki, akinek a sérelmére emberkereskedelem bűncselekményét követték el.

a 10. §-hoz

A Btk. 230. §-ában szereplő, a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak esetében a (2) bekezdés alapján fokozottabb büntetőjogi védelemben részesülnek a közoktatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó pedagógusok, vagy a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazottak. A gyermekvédelmi intézetekben szolgálatot teljesítő nevelők, gyermekfelügyelők azonban nem a közoktatásról szóló törvény, hanem a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (7) bekezdése alapján részesülnek büntetőjogi védelemben, ami azt jelenti, hogy az ellenük elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette a Btk. 230. § (1) bekezdése – az enyhébb büntetőjogi védelem – szerint minősül. A Javaslat ezért a fokozottabb büntetőjogi védelmet biztosító (2) bekezdést kiegészíti a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott közfeladatot ellátó személyekre való utalással.

a 11. §-hoz

A hatályos szabályozáshoz képest a Javaslat a büntetés korlátlan enyhítésére ad lehetőséget a vesztegetési cselekmények felderítésében a hatóságokkal érdemben együttműködő elkövetőkkel szemben.

Az Európa Tanács Korrupció elleni Államok Csoportja (a továbbiakban: GRECO) Magyarország harmadik körös országértékelésében – a gyakorlata által kialakított sztenderdnek megfelelően – a következő ajánlással élt: „elemezni, és következőképpen felül kell vizsgálni az automatikus, kötelező erővel bíró és teljes büntetés alóli mentességet, amelyet a törvény a hazai köz- és magánszektorban elkövetett aktív és passzív vesztegetés elkövetőjének biztosít „tevékeny megbánás” esetén.”.

A GRECO ezen ajánlás kapcsán a magyar szabályozás problémájának tartotta, hogy:

- a bűncselekmény bejelentésének nincs időbeli korlátja, elegendő, ha arra azelőtt kerül sor, hogy a hatóságok tudomást szereznek a bűncselekményről,
- a „tevékeny megbánás” alkalmazása a büntetés alóli automatikus és teljes mentességet jelenti, vagyis nincs lehetőség az egyedi körülmények mérlegelésére; nem lehet figyelembe venni például azt, hogy az elkövető milyen okból hozza a bűncselekményt a hatóságok tudomására,
- nincsen lehetőség bírósági felülvizsgálatra, azaz nem bíró dönt arról, hogy alkalmazható-e ez a „kedvezmény” vagy sem.

Erre tekintettel változtat a Javaslat a Btk. hatályos rendelkezésén, amely így nem lesz automatikus, alkalmazásának „mértéke” a bíróság döntésétől függ, és így megfelelő mozgásteret biztosít a bíróság számára az egyedi körülmények mérlegelésére. A Javaslat értelmében változatlanul nincs konkrét időbeli korlátja a bűncselekmény bejelentésének, mivel ez a kedvezmény a vesztegetés sikeres felderítéséhez fűződő érdekre tekintettel mindaddig indokolható, amíg az adott bűncselekmény más forrásból a hatóságok tudomására nem jut.

a 12. §-hoz

A befolyással üzérkedés hatályos Btk.-beli szabályozásával kapcsolatban a GRECO a III. körös országértékelés során a következő elemzést és ajánlást fogalmazta meg:

„A passzív befolyással üzérkedést a Btk. 256. §-a (hazai befolyással üzérkedés, ideértve a magánszektorban elkövetett befolyással üzérkedést is) és a Btk. 258/E. §-a (külföldi és nemzetközi hivatalos személyekkel kapcsolatban elkövetett befolyással üzérkedés) szabályozza. Amíg a fenti rendelkezések széleskörűnek tűnnek, és általában véve megfelelnek az Egyezmény követelményeinek, addig a magyar Büntető Törvénykönyv nem tartalmaz külön rendelkezést az aktív befolyással üzérkedésre vonatkozóan. A hatóságok ugyanakkor azt állítják, hogy az aktív befolyással üzérkedés bűncselekményét teljes mértékben lefedik a hazai hivatalos személyek aktív vesztegetésére vonatkozó rendelkezések (Btk. 253. §), valamint a külföldi és nemzetközi hivatalos személyek aktív vesztegetésére vonatkozó rendelkezések (Btk. 258/B. §), mivel mindkét rendelkezést alkalmazni kell abban az esetben is, ha az előnyt egy másik személynek a hivatalos személyre tekintettel ajánlják/ígérik/adják. A gyakorlati szakemberek számára készült Kommentár szerint, a „hivatalos személyre tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér” megfogalmazás olyan személyre utal, aki – a hivatalos személyhez fűződő tényleges vagy állítólagos kapcsolatára tekintettel – képes lehet arra, hogy a hivatalos személy működését befolyásolja. A hatóságok azt is kiemelték, hogy a bűncselekmény akkor is megállapítható, ha a hivatalos személy nem ért egyet az előny elfogadjával, vagy nem is tud a harmadik személynek adott vagy ígért előnyről. Sem a törvény, sem a kommentár nem utal arra, hogy a megvesztegetett harmadik személynek azt kell állítania, vagy azt a látszatot kell keltenie, hogy hivatalos személyt megveszteget. A vesztegető abban az esetben követi el az aktív befolyással üzérkedés bűncselekményét, ha a harmadik személynek azzal a feltételezéssel adja a jogtalan előnyt, hogy az képes a hivatalos személyt befolyásolni. A törvény hatóságok általi ilyen értelmezésével nem minden közreműködő személy értett egyet az országlátogatás során; az Akadémia képviselőjének véleménye szerint a magyar törvény e tekintetben nem felel meg teljesen az Egyezmény 12. cikkének.

A GET elfogadja azt a magyar álláspontot, amelyet úgy tűnik az ítélkezési gyakorlat is alátámaszt, és amely szerint a Büntető Törvénykönyv aktív vesztegetésre vonatkozó rendelkezései magukban foglalják azt az elemet, hogy a befolyással üzérkedő az előnyt szándékosan a befolyásolt hivatalos személynek juttatja. A GET egyetért azzal, hogy az aktív vesztegetésre vonatkozó rendelkezéseket

ebben az esetben az aktív befolyással üzérkedésre is alkalmazni lehet. Ez a helyzet azonban nem az egyetlen előfeltétele vagy feltétele az Egyezmény 12. cikkében meghatározott aktív befolyással üzérkedés megvalósulásának. Nem feltétel ugyanis, hogy a hivatalos személyt a befolyással üzérkedő megvesztegesse; a döntéshozó hivatalos személyre gyakorolt (állított vagy tényleges) jogtalan befolyásolás különbözhet az (ígért) jogtalan előnytől. A GET álláspontja szerint a Btk. 253. §-a és 258/B. §-a nem vonatkozik az aktív befolyással üzérkedés minden formájára, mivel a 253. §-ban szereplő „hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér” megfogalmazás korlátozottabb hatállyal bír, mint az Egyezmény 12. cikke. Nem minden, az országlátogatáson résztvevő személy osztotta azt a magyar álláspontot, amely szerint a jelenlegi jogszabályok a befolyással üzérkedés minden formáját lefedik, és úgy tűnik, hogy ezt az ítélkezési gyakorlat sem támasztja alá (lásd Fővárosi Bíróság 15.B.981/2003/34). Következésképpen, a GET úgy ítéli meg, hogy nem megalapozott az az állítás, amely szerint a magyar büntetőjogi szabályozás az aktív befolyással üzérkedés minden lehetséges esetét lefedi, mint ahogyan azt az Egyezmény 12. cikke megkívánja. A GET ajánlása szerint ezért biztosítani kell, hogy az aktív befolyással üzérkedésre vonatkozó magyar büntetőjogi szabályozás teljes mértékben megfeleljen a Korrupcióról szóló Büntetőjogi Egyezmény 12. cikkében foglalt rendelkezéseknek.”

Az ET Korrupció elleni Büntetőjogi Egyezményének hivatkozott 12. cikke a következőképpen rendelkezik:

„12. Cikk
Befolyással üzérkedés

Mindegyik Szerződő Fél megteszi azokat a jogalkotási és egyéb intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy - belső jogával összhangban - szándékos elkövetés esetén bűncselekménnyé nyilvánítsa, ha ellenszolgáltatásként jogtalan előnyt ígérnek, adnak vagy ajánlanak fel közvetlenül vagy közvetve olyan személynek, aki azt állítja vagy megerősíti, hogy képes jogtalan befolyást gyakorolni a 2., a 4-6, és a 9-11. Cikk szerinti személy döntéshozatalára, függetlenül attól, hogy az előnyt számára vagy másnak ígérik, adják, illetőleg ajánlják fel; ugyanígy bűncselekménnyé nyilvánítsa az ellenszolgáltatásként járó ilyen előny kérését, elfogadását, valamint ígéretének vagy ajánlatának elfogadását; tekintet nélkül arra, hogy tényleg befolyást gyakorolt-e, illetőleg arra, hogy a feltételezett befolyás elérte-e a kívánt eredményt.”

Az ET Korrupció elleni Büntetőjogi Egyezményének megerősítésekor a jogalkotó arra a következtetésre jutott, hogy fenntartás nélkül az Egyezmény ratifikálható, s e területen nem kíván meg jogszabály-módosítást, mivel a befolyással üzérkedőnek jogtalan előnyt adó fél az előnyt a hivatalos személyre tekintettel adja azért, hogy működésével kapcsolatban a hivatalos személyt befolyásolja. Az „ügyfél” tudatában az van, hogy a hivatalos személyre tekintettel harmadik személynek adott jogtalan előnyt, s ez független attól, hogy ez a tudatállapot nála adott esetben megtévesztés alapján állt elő.

Ugyanakkor tény, hogy a 13/2007. számú Büntető Kollégiumi vélemény csak a Btk. 256. § (2) bekezdés a) pontja tekintetében teszi a következő megállapítást: „Aki másnak vagyoni vagy nem vagyoni előnyt azért ad, hogy ügyének kedvező elintézése céljából azt az eljáró hivatalos személynek juttassa: hivatali vesztegetés (Btk. 253. §) miatt vonható felelősségre, abban az esetben is, ha az előny átvevője csupán állította, illetve csupán azt a látszatot keltette, hogy hivatalos személyt fog megvesztegetni; s így az átvevő cselekménye a Btk. 256. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint hivatali befolyással üzérkedés büntettének minősül.”

Annak ellenére, hogy a gyakorlati szakemberek egy jelentős része osztja azt az álláspontot, miszerint az „aktív” befolyással üzérkedést nem kell önállóan szabályozni, mert az a vesztegetés „aktív” alakzatának minősül, de ezt egyértelműen semmilyen az ítélkezési gyakorlat orientációját célzó döntés nem mondja ki, a Javaslat az ET Korrupció elleni Büntetőjogi Egyezményének, illetve a GRECO ajánlásának megfelelően „befolyás vásárlása” alcímmel megteremti az aktív befolyással üzérkedés egyértelmű büntethetőségét.

a 13. § és a 16. §-hoz

A Javaslat a közélet tisztasága elleni és a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmények esetében az általános részi elévülési szabályokhoz képest részben speciális szabályt állapít meg. Magyarország országvizsgálata során mind az OECD, mind a GRECO azt állapította meg, hogy tekintettel a vesztegetés sajátos felderítési és nyomozási nehézségeire, a három éves elévülési idő igen rövid. Az értékelők álláspontja szerint a jelenlegi helyzet számos korrupciós bűncselekmény üldözésének lehetőségét korlátozhatja. A nemzetközi értékeléssel egyetértve, valamint a hazai büntetőpolitikai szándéokra is tekintettel, a Javaslat a közélet tisztasága és a nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmények körében az elévülési idő minimumát öt évben határozza meg.

a 14. §-hoz

A GRECO III. körös értékelése során kifejezetten ajánlja a külföldön magánszektorban elkövetett passzív vesztegetés büntetni rendelését, valamint a Korrupcióról szóló Büntetőjogi Egyezmény (ETS 173) 8. cikkére vonatkozó fenntartásunk visszavonását. Erre tekintettel a Javaslat az aktív gazdasági vesztegetéshez hasonlóan a passzív gazdasági vesztegetés estében is büntetni rendeli, ha azt külföldi gazdálkodó szervezet dolgozója, illetve tagja követi el.

a 15. §-hoz

A Javaslat a „befolyás vásárlása” alcímet viselő tényállást a Btk.-ba illesztő §-nál kifejtett indokok alapján a befolyással üzérkedés passzív alakzatát a nemzetközi kapcsolatokban elkövetett befolyással üzérkedés esetében is büntetni rendeli.

a 17. §, a 43. §, és az 58-61. §-hoz

Magyarország Alaptörvényének A) cikke értelmében hazánk neve Magyarország, 25. cikk (1) bekezdése alapján a legfőbb bírósági szerv a Kúria. A Javaslat az Alaptörvénnyel összhangban a Magyar Köztársaság helyett a Magyarország, a Legfelsőbb Bíróság helyett a Kúria kifejezést alkalmazva módosítja a Btk.-t, a Be.-t, illetve az Nbjt.-t és az EÜtv.-t.

A Javaslat továbbá technikai, nyelvhelyességi módosításokat tartalmaz.

a 18-19. §-hoz

A Be. 154. § (1) bekezdése alapján, ha ingatlan lefoglalásának van helye, a lefoglalást el kell rendelni, azt azonban a zár alá vétel szabályai szerint kell végrehajtani. A Be. 159. § (6) bekezdése szintén arról rendelkezik, hogy ha ingatlan lefoglalását rendelték el, azt a zár alá vétel szabályai

szerint kell végrehajtani. A lefoglalás a Be. 151. § (1) bekezdése értelmében nem akadályozza meg az elkobzandó ingatlan feletti rendelkezési jog gyakorlását. A Javaslat ezt kívánja kiküszöbölni, amikor előírja, hogy amennyiben ingatlan elkobzásának van helye, zár alá vételt kell elrendelni. A Javaslat ezen túlmenően kiegészíti a dolgok lefoglalásának szabályait a megőrzésre vonatkozó szabályokkal.

a 20. §-hoz

Az elővezetés végrehajtásával, valamint a terhelt elfogatóparancs alapján történő elfogásával és előállításával felmerült költség mértékéről, valamint megtérítésének részletes szabályairól a 2009. január 1-jén hatályba lépett 35/2008. (XII. 31.) IRM-PM együttes rendelet tartalmaz szabályozást. Az 1. § a) pontja értelmében ezen rendeletet kell alkalmazni a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, a polgári peres és nemperes eljárás valamint a közigazgatási hatósági eljárás során elrendelt elővezetésre, illetve a b) pont szerint az ún. hatóság elé állítás eseteiben. A 3. § (3) bekezdése értelmében, ha az elővezetendő személy nem található fel, azaz, ha sikertelen az elővezetés, akkor is elővezetési költséget kell megállapítani.

A Be. 162. § (7) bekezdése alapján az elővezetés külön jogszabályban meghatározott költségének megfizetésére az elővezetettet kell kötelezni. E törvényi szöveg tehát csak azt tartalmazza, hogy az elővezetés költségeit az elővezetett és nem pedig az elővezetendő köteles megtéríteni. Egyes álláspontok szerint, amíg e törvényi rendelkezés módosítására nem kerül sor, a sikertelen elővezetés költségének megtérítésére az elővezetendő személy nem kötelezhető, mert a törvényben jelenleg nincs olyan rendelkezés, amelyre hivatkozni lehetne a kötelezés jogszabályi alapjaként. Ezt pedig az állampolgárok hátrányára értékelni nem lehet. Az „elővezetett” fordulat szigorúan nézve az elővezetés útba indítással történő teljesítése esetén sem tenné lehetővé az érintettnek a költségek viselésére kötelezését, mivel az érintettnek a bíróság, illetve a hatóság elé állítására, vagyis az elővezetésre ténylegesen nem kerül sor. Mivel sikertelen elővezetés esetén is felmerülhetnek mindazok a személyi és dologi kiadások, amelyeknek bizonyos ellentételezését jelenti a költségterítés megállapítása, a Javaslat egyértelművé teszi, hogy az elővezetés költségének megfizetésére az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt kell kötelezni.

Az elővezetés elrendelésére az eljárási cselekményt elmulasztó terhelt, sértett, tanú magatartása ad alapot. Az eljárási szabályok az idézéssel szembeni mulasztás esetén a kimentésre is lehetőséget adnak, amelyre figyelemmel a Javaslat szerint az elővezetendő személy méltányossági kérelmet terjeszthet elő az elővezetés költségeinek elengedése iránt. A Javaslat rendelkezéseket tartalmaz a kérelemmel kapcsolatos részletszabályokra.

a 21. §-hoz

Az ügyészi gyakorlatban az előzetes letartóztatás elrendelésének a nyomozó hatóság által történő kezdeményezése esetén az őrizetbe vételről szóló határozat elleni panasz elbírálására a nyomozó hatóságnak az előzetes letartóztatás elrendelése iránti indítvány előterjesztésével kapcsolatos álláspont kialakításával együtt kerül sor, mivel az előzetes letartóztatás iránti ügyészi indítvány megtételének indokoltságáról való döntés feltétele az őrizetbe vétel törvényességének és megalapozottságának vizsgálata. Ezáltal az előzetes letartóztatás elrendelése iránti indítvány megtétele esetén szükségtelen külön határozatot hozni az őrizetbe vételről szóló határozat elutasításáról. A Javaslat tehát azt célozza, hogy az előzetes letartóztatás indítványozása és az őrizetbe vétel ellen bejelentett panasz esetében csak előzetes letartóztatás iránti indítvány készüljön, és ne legyen szükség panaszt elutasító határozat meghozatalára.

a 22. §-hoz

A Be. 219. § (1) bekezdése szerint a vádirat bírósági példányához csatolni kell a tárgyi bizonyítási eszközöket. A Bnytv. 41. § d) pontja értelmében a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérnyomatok nyilvántartása tartalmazza a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérnyomatot. Ezeket a Bnytv. 43. §-ában meghatározott ideig kell nyilvántartani. Ezáltal e bizonyítási eszközöknek a bíróság részére történő átadása a vádemeléssel egyidejűleg nem lehetséges. A Javaslat az említett szabályok közötti ellentmondást kívánja feloldani, amikor előírja, hogy a bűncselekmény helyszínén és a bűncselekmény elkövetésének nyomait hordozó tárgyon rögzített ujj- és tenyérnyomatot kiveszi a vádirat bírósági példányához csatolandó tárgyi bizonyítási eszközök közül.

a 23-24. §-hoz

A Javaslat a Be.-nek a büntetőeljárás vádemelési szakaszában érvényesülő panaszjogot a határozatok, illetve az intézkedések tekintetében szabályozó (228. §, 228/A. §) rendelkezéseit a nyomozás során érvényesülő rendelkezésekkel összhangban szabályozza, amikor kimondja, hogy a határozat, illetve az intézkedés vagy az intézkedés elmulasztása ellen csak az élhet panasszal, akire a határozat közvetlen rendelkezést tartalmaz, illetve akinek az intézkedés vagy az intézkedés elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti. E módosítással a Javaslat az eljárások gyorsítását célozza, tekintettel arra, hogy a gyakorlatban indokolatlanul sok olyan panasz benyújtására kerül sor, amely valójában nem kapcsolódik közvetlenül ahhoz a személyhez, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, vagy akinek az intézkedés vagy az intézkedés elmulasztása a jogait vagy érdekeit sérti

a 25. §-hoz

A módosított Be. 279. § (4) bekezdése azt tartalmazza, hogy ha a vádlott előzetesen bejelenti, hogy a tárgyaláson nem kíván részt venni, és nincs védője, a bíróság a részére védőt rendel ki, és a védőt a kitűzött határnapra idézi. Ez a megfogalmazás a bíróságok jelzése és a gyakorlati tapasztalatok alapján félreértésre adhat okot, azaz jelenthetné azt, hogy a vádlott a bíróság felhívása nélkül is bejelenthesse távollétét a tárgyalásról. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy a vádlott csak a bíróság felhívását követően teheti meg az említett bejelentést.

a 26. §-hoz

A Be. 314. § (5) bekezdése értelmében, ha a védő nincs jelen a tárgyaláson, a védőbeszédet a vádlott adhatja elő. Mivel ebben az esetben a vádlott védőbeszédet tart, a Javaslat elhagyja a 317. § (1) bekezdéséből azt a rendelkezést, amely a vádlott felszólalására vonatkozik abban az esetben, ha a vádlottnak nincs védője.

a 27-29. §-hoz

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény értelmében a katonai ügyészségek 2012. január 1. napjával megszűnnek. A Javaslat ennek megfelelően módosítja a Be. katonai büntetőeljárás szabályozó XXII. Fejezetének az ügyész hatáskörére és illetékességére vonatkozó szabályait.

a 30. §-hoz

A Be. 517. §-ának (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság elé állítás (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott feltételei fennállnak, tettenérés esetén az ügyész a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított harminc napon belül bíróság elé állítja. A Be. 517. § (1) bekezdése ugyanakkor lehetővé teszi a bíróság elé állítást a tettenérés és az a)-c) pontban meghatározott feltételek fennállása esetén. Mivel az előbbi rendelkezés értelmében tettenérés esetén kötelező a terhelt bíróság elé állítása, szükségtelen ezt lehetőségként is szabályozni.

a 31-32. §-hoz

A Be. 517. §-ának jelenleg hatályos (1) bekezdése értelmében a terheltet bizonyos feltételek fennállása esetén a gyanúsítottként történő kihallgatásától számított harminc napon belül lehet bíróság elé állítani. A Javaslat e rendelkezéssel összhangban kívánja módosítani a Be. 517. § (2) bekezdését, illetve a Be. 522. § (3) bekezdését. A Javaslat értelmében a bíróság elé állítás a feltételek fennállása esetén a gyanúsítottként történő kihallgatástól számított harminc napon belül kötelező, illetve a bíróság egyebek mellett akkor küldheti vissza az iratokat az ügyésznek, ha a gyanúsított kihallgatásától a bíróság elé állításig több mint harminc nap telt el.

a 33. §-hoz

A Be.-nek az együttműködő terheltre vonatkozó 539. § (3) bekezdése a következőket tartalmazza: Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását. E rendelkezés beiktatása indokolt a Be. 534. § (1) bekezdése szerinti, az együttműködő terhelt körén kívül eső terheltek tekintetében is, mivel esetükben is szükségessé válhat a tárgyalásra utalásra vonatkozó indítvány megtétele.

a 34. §-hoz

A Be. 554/B. § e) pontja alapján kiemelt jelentőségű ügy többek között a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése [Btk. 288. § (1) és (2) bek.], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételcsökkenést okozó adócsalás [Btk. 310. § (4) bek.], a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás [Btk. 310/A. § (4) bek.], az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése [Btk. 314. §]. A 2012. január 1. napján hatályba lépő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és egyes törvények pénzügyi bűncselekményekkel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi LXIII. törvény 2. §-a a korábban a Btk. 310. §-a által szabályozott adócsalás bűncselekményének módosításával beiktatja a költségvetési csalás bűncselekményét, 3. §-a újraszabályozza a költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettség elmulasztása címmel a Btk. 310/A. §-ában szereplő, jelenleg a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalást büntetendővé nyilvánító tényállást, a 10. § (15) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezi a Btk. 288. §-ában meghatározott jogosulatlan gazdasági előny megszerzése bűncselekmény és a Btk. 314. §-a szerinti, az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bűncselekmény tényállását. Az újraszabályozott és összevont rendelkezések a módosítás nyomán a Btk. 310. § és 310./A. §-ai alatt kerültek elhelyezésre. A Javaslat ezzel összhangban módosítja a Be. hivatkozott rendelkezését, kiemelt ügyé nyilvánítva a költségvetési csalás bűncselekmény miatt indult büntetőeljárást, és elhagyva a tényállásból a jogosulatlan gazdasági előny megszerzése, a

különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételecsökkenést okozó adócsalás, a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás és az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése bűncselekményekre történő utalást.

a 36. §-hoz

A Be. 85. § (4) bekezdése alapján a tanú kihallgatásánál jelen lehet az érdekében eljáró ügyvéd, aki a tanúnak felvilágosítást adhat a jogairól, de más tevékenységet nem végezhet, és a vallomást nem befolyásolhatja. A kihallgatást követően az arról készült jegyzőkönyvet megtekintheti, és észrevételeit írásban vagy szóban előterjeszheti. Az ügyvédnek a tanú jogairól történő felvilágosítás adása érdekében történő jelenléte azonban szükségtelen, mivel a hatóságnak a kihallgatás elején tájékoztatnia kell a tanút a jogairól. A Be. 82. § (2) bekezdése ugyanis a következőkről rendelkezik: A tanút a kihallgatása elején a mentességi okokra és a jogaira figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A Javaslát a kiemelt jelentőségű ügyekben (Be. 554/B. §) meg kívánja akadályozni azt, hogy a tanú érdekében eljáró ügyvéd – aki ez esetben valójában nem a tanú érdekeit tartja szem előtt, és esetleg nem is az ő megbízásából jár el – azért vegyen részt a kihallgatáson, hogy értesüljön a tanúvallomás tartalmáról, és arról tájékoztatni tudja a terheltet vagy más olyan személyt, akinek ez érdekében áll. A Javaslát ezért úgy rendelkezik, hogy a tanú érdekében eljáró ügyvédnek a tanú kihallgatásán való jelenlétét az ügyész az ügy körülményei alapján – a sértett tanúkénti kihallgatása kivételével – megtilthatja. A Javaslát kiemelt jelentőségű ügyben a terheltnek és a védőnek az őrizet első negyvennyolc órájában történő érintkezésének megtiltását lehetővé tevő, a Be. 554/G. §-ában foglalt rendelkezésével összhangban, nem biztosít panaszjogot az intézkedés ellen.

a 37. §-hoz

A Be. jelenleg hatályos 554/N. §-a értelmében kiemelt jelentőségű ügyben a tanú kihallgatásának kezdetén a tanács elnöke a 85. § (2) és (3) bekezdése szerint jár el, majd ezt követően, ha a tanú vallomásának nincs akadálya, az hallgatja ki, aki a kihallgatását indítványozta. Ezt követően a tanúhoz a másik fél és a vádlott, majd a tanács elnöke, a bíróság tagjai, a sértett és a magánfél kérdéseket intézhet. Ezzel összhangban rendelkezik arról a Javaslát, hogy a tárgyalásra szóló értesítéssel, illetve az idézéssel egyidejűleg tájékoztatni kell az ügyészt és a védőt arról, hogy a bíróság a kitűzött határnapra mely tanúkat idézi meg. Így válik egyértelművé ugyanis az ügyész és a védő számára, hogy mely tanúk általuk történő kihallgatására kell felkészülniük.

a 38. §-hoz

A Be. 47/B. § (6) bekezdése szerint, ha az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztására az (1), (2), (4) és (5) bekezdés szerinti határozott tartamú szabadságvesztés miatt kerül sor, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztésbe beszámított előzetes fogva tartás, valamint házi őrizet idejének figyelembevételével kell megállapítani. A jogalkotó a 2008. január 1. napján

hatályba lépett rendelkezéshez átmeneti szabályt nem fűzött, ezért, bár ezen időponttól be kellene számítani az előzetes fogvatartásban töltött időt, azonban, ha a bíróság 2008. január 1. napjáig már különleges eljárás keretében döntött a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának elhalasztásáról, akkor a beszámításra nem kerülhet sor, mivel a bírósági határozatok jogerejét ennek hiányában nem lehet feloldani. Erre különleges eljárás keretében sincs lehetőség, tekintve, hogy a bíróság a törvényeknek megfelelően járt el, amikor e határozatát meghozta. A Javaslat ezért egy olyan különleges eljárás lefolytatását teszi lehetővé az elítélt vagy védője kérelmére, amelynek alapján a bíróság a kedvezőbb szabályozás szerint hozhatja meg újból a döntését, amennyiben a különleges eljárás lefolytatását követően hatályba lépett szabály alkalmazása az elítéltre nézve kedvezőbb döntést eredményez.

a 39-41. §-hoz

A 104/2009. (X. 30.) AB határozat szerint az ügyészt és a bíróságot tájékoztatási kötelezettség terheli a terhelt kártalanítási igényének jogalapja, az igény érvényesítésének határideje és a határidő kezdő időpontja tekintetében. A Be. 583. § (5) bekezdésében a tájékoztatási kötelezettség körében az Alkotmánybíróság határozatában foglaltak ellenére nem szerepel azon eset, amikor a kényszerintézkedés tartama meghaladja a bűnösséget megállapító ítéletben kiszabott büntetés illetve javítóintézeti nevelés tartamát. Nincs rendelkezés arról sem, hogy a Be. 580. § (2) bekezdése szerinti esetekben – amikor a kártalanítás jogcíme az, hogy a kényszerintézkedés tartama meghaladta a jogerősen kiszabott büntetés illetve javítóintézeti nevelés tartamát – mi az igény érvényesítésének a határideje, ennek hiányában pedig a törvény nem rendelkezhet annak jogvesztő jellegéről sem. A törvény nem rendelkezik továbbá arról, hogy a házi őrizet esetén melyik bíróságnál kell előterjeszteni a kártalanítási igényt.

A Javaslat ezeket a hiányosságokat kívánja pótolni, továbbá szabályozza, hogy az 580. § (1) bekezdés II. és III. pontjában, (2) bekezdésében, valamint az 581. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a kártalanítási igényt az alapügyben első fokon eljáró bíróságnál kell előterjeszteni.”

a 42. §-hoz

A Be. 599. § (2) bekezdésének módosítása meghatározza, hogy mely személyek nyújthatnak be az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet.

A Be. 599. § (3) bekezdésének módosítása pontosítja az államot illető bűnügyi költség és a rendbíróság megfizetésének elengedésére irányuló kérelem elbírálásához az igazságügyért felelős miniszter rendelkezésére bocsátandó iratok körét.

A Be. 599. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint, amennyiben a kérelem elbírálásához a rendelkezésre álló személyes adatokon felül további személyes adat, a fogva levő terhelt esetében intézeti értékelő vélemény, illetve a fizetésre kötelezett személyek tekintetében környezettanulmány is szükséges, a bíróság ezeket is beszerzi.

A Javaslat a környezettanulmány új, a személyi körülményeket és a vagyoni helyzetet feltáró típusát különbözteti meg, amely tartalmát tekintve célhoz kötöttebb, és ez által szűkebb körű, mint a fiatalok terheltekkel kapcsolatban készített környezettanulmány.

A Javaslat a Be. 599. § (5) bekezdésében a megfelelő szakképzettséggel és tapasztalattal rendelkező pártfogó felügyelőkhöz telepíti a részleges környezettanulmány elkészítését.

A fiatalokú terhelt esetében már rendelkezésre áll egy figyelembe vehető környezettanulmány, mivel a Be. 453. § (2) bekezdése értelmében ezt a büntetőeljárásban be kell szerezni. Az időmúlásra, illetve a körülményekben beállott változásokra tekintettel azonban lehetőség van újabb, részleges környezettanulmány beszerzésére is. Erről is rendelkezik a Javaslat.

a 44. §-hoz

Minthogy a Javaslat az elkobzás alá eső ingatlan esetén kényszerintézkedésként a lefoglalás helyett a zár alá vételt írja elő, hatályon kívül helyezi a Be. 159. § (6) bekezdésében szereplő rendelkezést, amely szerint, ha ingatlan lefoglalását rendelték el, azt a zár alá vétel szabályai szerint kell végrehajtani.

A Javaslat a Be. 201. § (1) bekezdés d) pontját módosítva elhagyja a hivatali visszaélésre történő utalást, mert e bűncselekmény a c) pontban is szerepel azon bűncselekmények között, amelyek esetében titkos adatszerezés engedélyezhető.

Az egyes eljárási és az igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi LXXXIX. törvény 13. §-a módosította a Be. 226. § (1) bekezdését. Eszerint az ügyész az eljárást a vádemelés elhalasztásának lejártaól számított harminc napon belül határozat meghozatala nélkül, a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatra írt, a megszüntetés tényét rögzítő feljegyzéssel megszünteti, ha a vádemelés elhalasztásának tartama eredményesen telt el. A Be. 216. § (5) bekezdését módosítani szükséges arra tekintettel, hogy az ügyésznek a fenti szabály alapján nem kell határozatot hoznia a vádemelés elhalasztása után az eljárás megszüntetéséről.

Az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvény 50. § (1) bekezdés e) pontja 2011. március 1. napjával hatályon kívül helyezte a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 23. § (2) bekezdését, amely szerint a kijelölt megyei bíróságokon működő katonai tanácsok által első fokon elbírált ügyekben másodfokon a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsa jár el. A Javaslat ezzel összhangban hatályon kívül helyezi a Be. 471. § (2) bekezdésének a Fővárosi Ítéltábla katonai tanácsára vonatkozó rendelkezését.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény értelmében a katonai ügyészségek 2012. január 1. napjával megszűnnek. A Javaslat ennek megfelelően módosítja a Be. katonai büntetőeljárás szabályozó XXII. Fejezetének az ügyész hatáskörére és illetékességére vonatkozó szabályait. A Javaslat hatályon kívül helyezi a Be. 475. §-át megelőző, „A katonai ügyészségek” alcímet, a Be. 476. §-át megelőző, „Az eljáró ügyészség kijelölése” alcímet és a Be. 476. §-ának azon rendelkezését, hogy a katonai ügyészi szerv és más ügyészség közötti hatásköri összeütközés esetében az eljáró ügyészséget a legfőbb ügyész jelöli ki.

a 46. §-hoz

A Javaslat lehetővé teszi az elítélt részére, hogy a különleges biztonságú zárkába, illetve körletre helyezésről szóló határozattal szemben a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezéssel éljen. A Javaslat e rendelkezése a büntetés-végrehajtási bíró eljárására vonatkozó szabályokat határozza meg.

a 48. §-hoz

A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatainak törvényben rögzített végrehajtási szabályait – kiemelten a jogok gyakorlásának módja, a külvilágtól való elkülönítés, őrzés, felügyelet és ellenőrzés, valamint az intézeten belüli mozgatás tekintetében (a továbbiakban: biztonsági elemek) – a kizárólag rendeleti szinten szabályozott különleges biztonságú zárkába vagy körletre helyezés, mint biztonsági intézkedés elrendelése mélységében érinti. E biztonsági intézkedések bár elsősorban nem a jogok korlátozására irányulnak, azonban a biztonsági elemek szempontjából szigorúbb, összességében mégis kedvezőtlenebb fogvatartási körülményeket teremtenek.

A biztonsági okból elrendelt elkülönítés egyes intézményeinek szükségessége nem vitatható, hiszen a büntetés-végrehajtás rendjének és biztonságának fenntartása feltételezi az erre alkalmas eszköztár meglétét. Ugyanakkor az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) a Csüllög kontra Magyarország ügyben hozott ítélete felveti a garanciális szabályok beiktatásának szükségességét. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is vizsgálta e kérdéskört, és az AJB 2606/2010. sz. ügyben készült jelentésében megállapította, hogy a szabályozott eljárási rend hiánya visszásságot okoz az embertelen és megalázó bánásmód alkotmányos tilalmával, valamint a jogorvoslathoz való joggal összefüggésben.

A Bíróság ítéletében meghatározta a hatékony jogorvoslat feltételeit, és az ügyvel kapcsolatosban többek között rámutatott arra, hogy „a biztonsági besorolás okára vonatkozó megfelelő információ hiányában sem az ügyészség, sem pedig a fogvatartottak nincsenek abban a helyzetben, hogy felülvizsgálják, illetve megfellebbezzék a börtönhatóság döntéseit.” A Bíróság megjegyezte továbbá, hogy a szóban forgó információ közlése nem feltétlenül kívánta volna meg az információ forrásának teljes kiadását.

A Javaslat a Bíróság ítéletében foglaltakra figyelemmel megteremti a biztonsági intézkedés elrendelésének eljárási rendjére, a döntés alaki követelményeire vonatkozó, valamint a hatékony jogorvoslatot biztosító szabályozást. A különleges biztonságú zárkába vagy körletre helyezésről az országos parancsnok, illetve az intézet indokolt határozattal dönt. Tekintettel arra, hogy formai határozathozatalról van szó, a Javaslat a különleges biztonságú körletre helyezésről való döntési jogkört – a jelenlegi országos parancsnok által kijelölt bizottság helyett – az országos parancsnokra telepíti. A Javaslat továbbá a hatékony jogorvoslat biztosításának eszközeként – a két jogintézmény hasonló jellege alapján – a magánelzárás fenyítést kiszabó határozat elleni jogorvoslati joggal egyezően, a határozattal szemben megteremti a büntetés-végrehajtási bíróhoz való fellebbezés jogát.

A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 30. § (3) bekezdése értelmében nem hozható a fogvatartott tudomására a fogvatartás biztonságát érintő azon adat, amely olyan intézkedéssel kapcsolatban keletkezett, amelyet a fogvatartott törvényi rendelkezés következtében eltérni köteles. Az elítélttel szemben alkalmazott kényszerítő eszközök és biztonsági intézkedések ilyenek tekintendők. A Bíróság ítéletéből következően lényeges garanciális elem, hogy az intézkedés elrendelésének okait az elítélt megismerhesse. Ezért a Javaslat előírja, hogy a biztonsági intézkedés elrendelésére okot adó tényeket, körülményeket, vagyis az intézkedés elrendelésének alapját a határozatban meg kell jelölni. Ez nem jelenti viszont azt, hogy az információ forrását, különösen, ha a bejelentő, illetve a minősített adat védelme ezt indokolja, fel kellene fedni. A jogorvoslat elbírálásakor viszont a büntetés-végrehajtási bíró rendelkezésére kell bocsátani ezeket az adatokat is, annak érdekében, hogy a biztonsági intézkedés elrendelésének indokait érdemben vizsgálhassa.

Tekintettel arra, hogy a büntetés-végrehajtás rendjének és biztonságának fenntartása azonnali intézkedéseket követel meg, a Javaslat az elítélt által benyújtott fellebbezésnek nem biztosít halasztó hatályt.

a 49-50. § és az 52. §-hoz

A Javaslat rögzíti a jelenlegi munkáltatási rendszer összetevőit: a költségvetési keretek közötti, büntetés-végrehajtási intézet által történő, illetve a bv. vagyonkezelésében lévő, e célra alapított gazdasági társaságoknál történő foglalkoztatást. A Javaslat megteremti a létszámváltozásokat rugalmasabban követő, vállalkezési rendszerben történő munkáltatás lehetőségét, amikor kimondja, hogy a bv. szerv szerződése alapján az elítélt – írásban megadott hozzájárulásával – más gazdálkodó szervezetnél is végezhet munkát. A 2000. évi XLVIII. törvénnyel kihirdetett, a kényszer- vagy kötelező munkáról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1930. évi 14. ülészakán elfogadott 29. számú Egyezmény 1. Cikkével összhangban a Javaslat az elítélt hozzájárulását írja elő a más gazdálkodó szervezetnél történő munkavégzéshez. A Javaslat ehhez kapcsolódóan rendezi az elítélt által okozott illetve az elítéltet ért kár megtérítését, és a hozzájárulás visszavonása esetén alkalmazandó szabályokat.

az 54. §-hoz

Az eljárás rendjére és a jogorvoslat elbírálására vonatkozó szabályokat előzetesen letartóztatottak, illetve elzárásra kötelezettek esetén is alkalmazni kell. Ezt teremti meg a Javaslat szövegcsere módosítása.

az 55. §-hoz

A jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet 73. § (4) bekezdés *d)* pontja értelmében a felhatalmazó rendelkezésnek tartalmaznia kell, hogy rendelet alkotására vonatkozik a felhatalmazás. A Bvtvr. 127. § (3) bekezdésében azonban nem szerepel az, hogy milyen jogszabály alkotására vonatkozik a felhatalmazás. A Javaslat ezért kimondja, hogy felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy az őrizet és az előzetes letartóztatás rendőrségi fogdában való végrehajtásának részletes szabályait – az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben, a legfőbb ügyész véleményének kikérésével – rendeletben állapítsa meg.

az 56. §-hoz

A Javaslat a Bv. tvr-rel kapcsolatos módosításaival összefüggésben technikai módosítást tartalmaz.

az 57. §-hoz

A szakértői visszajelzések alapján a kábítószer mennyiségének pontos lefoglaláskori megállapításához a THC (tetrahidro-kannabinol) esetében a tiszta hatóanyag-tartalom helyett a teljes (totál) THC-tartalom mérésére szükséges áttérni. Ennek indokai az alábbiak szerint foglalhatóak össze.

Az igazságügyi szakértői véleményekben a kábítószereknek a vizsgálat időpontjában mérhető hatóanyag-tartalma kerül közlésre. Ez a gyakorlat a kábítószerek nagy részénél nem okoz problémát, mivel a legtöbb kábítószer hatóanyag-tartalma a lefoglalástól a vizsgálatig terjedő időszakban nem, vagy csak elhanyagolhatóan kis mértékben változik. Ez alól a marihuana kivételt

képez, mert ebben a tiszta THC-tartalom a növényi anyagban lejátszódó természetes folyamatok együttes eredményeként jelentősen változik. Ezen folyamatok közül a legjelentősebb, hogy a friss marihuánában jelen lévő és kábítószernek nem minősülő THC-sav THC-vé (kábitószerre) alakul, illetve a THC idővel lebomlik, ennek következtében tehát a marihuána THC tartalma általában eleinte nő, majd folyamatosan csökken.

A legnagyobb mértékű változás a frissen szüretelt, nagy hatóanyag-tartalmú marihuána esetében tapasztalható. Ezen anyagokban a hatóanyag nagy része THC-sav formájában van jelen, a THC-tartalom változása szempontjából a legjelentősebb folyamat az első hónapokban a THC-sav THC-vé alakulása. A régebbi szüretelésű marihuána, a hasis, a hasis olaj, illetve a marihuána felhasználásával készített sütemények esetében a hatóanyag legnagyobb része már delta-9-THC formájában található. Ezekben a mintákban a jellemző folyamat a delta-9-THC bomlása, amelynek következtében ezen anyagok delta-9-THC tartalma folyamatosan és kis mértékben csökken.

A lejátszódó folyamatok sebessége (így az adott időpontban mérhető THC-tartalom) függ a marihuána alapjául szolgáló növény fajtájától, állapotától, valamint a marihuána tárolási körülményeitől (hőmérséklet, fény, páratartalom, csomagolás módja, esetleges hőhatás, az aprítottság mértéke, a növényi anyag száradtsági foka, stb.).

A lefoglalások jelentős részét kitevő, viszonylag friss állapotú marihuánák lefoglaláskori delta-9-THC tartalmának meghatározása az alábbi okok miatt gyakorlatilag kivitelezhetetlen:

- a kábítószernek a lefoglalás helyéről a vizsgáló laboratóriumba történő szállítása során a tárolási és fuvarozási körülmények (hőmérséklet, csomagolás, stb.) nem ismertek, így a növényi anyagot ért hatások is ismeretlenek a vizsgáló laboratórium számára,
- a hatóanyag-tartalom meghatározására alkalmas mintát csak légszáraz állapotú anyagból lehet elkészíteni, a vizsgálatokhoz szükséges minta-előkészítés is légszáraz anyagot igényel, ezért a vizsgálatra érkezett anyagot ki kell szárítani, amely a nedvességtartalomtól függően akár 3-4 hét is lehet.

A lefoglalt anyagok delta-9-THC tartalmának több időpontban történő mérésével nyert adatsor alapján a lefoglalás pillanatában mérhető hatóanyag-tartalom tehát nem állapítható meg, mivel egyrészt a lefoglalástól a laboratóriumba érkezésig nem biztosítható az ellenőrzött körülmények között történő tárolás, másrészt a kapott eredmény bizonytalansága várhatóan meghaladja az ésszerű mértéket. Mindezek együttesen a konkrét ügyekben jogbizonytalanságot eredményeznek.

Erre figyelemmel a Javaslat – német és osztrák példát követve – akként rendelkezik, hogy a kender eredetű kábítószerek mennyiségének jogi értékelési alapját a lefoglalt anyagban található THC és THC-sav együttes mennyisége, az ún. teljes vagy totál THC-tartalom adja. A szabályozás elve az, hogy a fogyasztóra gyakorolt hatás a THC és a fogyasztás során THC-vé alakuló THC-sav együttes mennyiségének eredménye (a marihuána fogyasztása során az anyag általában jelentős hőhatásnak van kitéve, amelynek során a benne lévő THC-sav gyakorlatilag teljes mértékben THC-vé alakul). A totál THC-t mérő módszer további előnye, hogy az anyagban lévő teljes THC mennyisége nem függ az anyag nedvességtartalmától, emellett a totál THC mennyiségének változása a lefoglalást követő néhány héten belül nem jelentős (ha változik is, az csak kisebb mértékű csökkenés lehet). Mindemellett ez az eljárás bármely, THC-t tartalmazó anyagfajta mennyiségi értékelésére alkalmas.

A totál THC-tartalom meghatározására több országban (pl. Ausztria, Németország) alkalmazott, validált analitikai módszerek állnak rendelkezésre. A több mint két éves mérésorozat alapján megállapítást nyert, hogy a magyar szabályozásban a csekély mennyiség felső határát totál THC esetében 6 grammal szükséges meghatározni.

A büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről szóló 2006. évi CXXIII. törvény (továbbiakban: Bktv.) 17. § (2) bekezdésének második mondata megállapítja, hogy az állam viseli azt a költséget, amely annak kapcsán merült fel, hogy a terhelt hallássérült, néma, vak, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri. A sértett vonatkozásában hasonló jellegű rendelkezés nincs a törvényben.

A sértettek szempontjából méltánytalan helyzetet idéz elő a hatályos szabályozásban az, hogy kizárólag a fogyatékkal élő terhelt számára van biztosítva a jelnyelvi tolmács ingyenes igénybevételeének lehetősége. Emellett a mediátor semleges és pártatlan működéséhez elengedhetetlen, hogy amennyiben az egyik fél a magyar nyelvet nem ismeri, megfelelő, független tolmács álljon rendelkezésére a közvetítés folyamatában.

A Bktv. 17. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A közvetítői eljárás során felmerült költség nem bűnügyi költség, azt eltérő megállapodás hiányában a terhelt viseli. A sértett viseli a saját érdekkörében felmerült költségeket [meghatalmazott jogi képviselő, útiköltség, a 7. § (3) bekezdése szerint megnevezett személy költsége], kivéve, ha erről a sértett és a terhelt másképp állapodik meg.” Ezt a rendelkezést összeolvasva a már hivatkozott 17. § (2) bekezdésében foglaltakkal megállapítható, hogy a bűncselekmény sértettje a szabályozás következtében valóban kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a terhelt. A sértett esetében a tolmácsolással járó költségeket saját magának kell viselnie, mint érdekkörében felmerült költségeket, míg a terhelt tekintetében felmerült ilyen jellegű költségeket az állam viseli.

Ez a szabályozási megoldás a büntető ügyekben lefolytatható közvetítői eljárások speciális jellegéből adódik, amely ugyan közvetlenül nem képezi részét a büntetőeljárásnak, de abba ágyazódik bele, tehát ennek során is érvényesülnie kell a Be. garanciális alapelveinek és főszabályainak, így például az anyanyelv használata jogának (Be. 9. §). A Be. 74. § (1) bekezdés a) pontja szerint bűnügyi költség az a költség, amelyet az ügyben az eljárás megindításától a büntetés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint a különleges eljárások során az állam előlegezett, a (2) bekezdés értelmében ilyennek tekintendő a tolmács díja és költsége. A Be. 339. § (2) bekezdése kimondja, hogy az állam viseli azt a költséget, amely annak kapcsán merült fel, hogy a vádlott hallássérült, beszéd fogyatékos, vak, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, vagy az eljárás során regionális vagy kisebbségi nyelvét használja.

Az anyanyelv használatának joga az eljárás bármely résztvevőjét illeti, tehát a sértettet is. Ha nem magyar nyelvű személy az eljárás során anyanyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni [Be. 114. § (1) bek.]. A Be. 114. § (2) bekezdése értelmében, ha a kihallgatandó személy hallássérült vagy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni, illetve a hallássérült, valamint a beszéd fogyatékos személy kérésére a kihallgatás helyett írásban is tehet nyilatkozatot. A terheltén kívül az eljárás egyéb résztvevője tekintetében a tolmácsolással, jelnyelvi tolmács közreműködésével összefüggésben felmerülő bűnügyi költséget az állam előlegezi meg, de annak viseléséről a bíróság annak függvényében rendelkezik, hogy megállapítja-e a vádlott bűnösségét, vagy felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ennek megfelelően a bíróság a bűnösnek kimondott vádlottat kötelezi a bűnügyi költség viselésére, de megvan a lehetősége a bíróságnak arra is, hogy a bűncselekmény súlyához mérten aránytalanul magas bűnügyi költség egy részének megfizetése alól mentesítse a vádlottat (Be. 338.§).

A Bktv. szabályozási logikája a költségek viselése tekintetében követi a közvetítői eljárás sajátos jellegét. Amint arra már utalás történt, egyrészt érvényesülnek a Be. garanciális elvei (az anyanyelv

használatának joga, a terhelt vonatkozásában e költségeket az állam viseli), ugyanakkor ez mégis inkább egyenlő felek közötti megegyezést szolgáló független mediátor által moderált eljárás, ezért főszabály a költségek viselése terén a megállapodás, tehát a sértett és a terhelt a költségek viselése szempontjából a törvény szabályaitól eltérhet (ide nem értve az állam általi költségviselést). Másrészt főszabálynak tekinthető, hogy a saját érdekkörben felmerülő költséget mindkét fél maga viseli. A közvetítői eljárás személyes jellegéből fakad, hogy lényeges a sértett és terhelt közötti kommunikáció teljes körű biztosítása, tehát, ha ez a sértett oldaláról merül fel, ez esetben is indokolt tolmács igénybevétele.

Megállapítható, hogy a sértettel szemben valóban méltánytalan helyzetet idéz elő a jelenlegi szabályozás a tolmács díja és költsége viselését illetően, és ez az egyenlő elbánás elvével ütközni látszik.

A Javaslat a Bktv. 17. § (2) bekezdésének módosításával kimondja, hogy a terhelt mellett a sértett ilyen jellegű költségeit az állam viseli. Ez felel meg az azonos felek közötti konfliktus feloldó eljárás természetének és az egyenlő elbánás elvének. A Kormányprogram is kifejezetten azt hangsúlyozza, hogy az államnak az áldozatok oldalán kell állnia. „Magyarországon alapvető változásra van szükség, és ehhez az Országgyűlésben olyan törvények kellenek, amelyek jóval szigorúbbak az elkövetőkre, és az egész büntető eljárásban fontosnak tartják az áldozatok, kárvallottak érdekeinek képviselését és védelmét.”

a 63. §-hoz

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény 31. § (1) bekezdés *h)-j)* pontjai értelmében tárgyánál fogva díjmentes az elektronikus dokumentumként szolgáltatott nem hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezése, ha azt a büntetőügyben eljáró bíróság eljárásához, az ügyészség eljárásához, illetve a nyomozó hatóság feladatai ellátása érdekében kéri. A törvény ugyanakkor nem rendelkezik a megjelölt célokból az elektronikus dokumentumként szolgáltatott hiteles tulajdonilap-másolat lekérdezésének és a hiteles tulajdoni lap kiállításának díjmentességéről.

A Be. 71. § (1) bekezdése alapján azonban a megkeresett szerv köteles az adatszolgáltatást – amely magában foglalja különösen az adat feldolgozását, írásban vagy elektronikus úton való rögzítését és továbbítását is – térítésmentesen teljesíteni. Amennyiben a büntetőeljárás során hiteles tulajdonilap-másolat felhasználásra van szükség, azt nem helyettesítheti a TAKARNET rendszeren keresztül a büntetőügyben eljáró hatóság számára ingyen hozzáférhető, nem hiteles tulajdonilap-másolat. A Javaslat az említett, ellentétes szabályozást kívánja megszüntetni azáltal, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény módosításáról, valamint a hiteles tulajdonilap-másolat igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 1996. évi LXXXV. törvény 31. §-ának módosításával egyértelművé teszi, hogy a büntetőügyben eljáró bíróság eljárásához, az ügyészség eljárásához, illetve a nyomozó hatóság feladatai ellátása érdekében elektronikus dokumentumként szolgáltatott, illetve kiállított hiteles tulajdonilap-másolat díjmentes.

a 64. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz. A Javaslat továbbá az Alaptörvénnyel összhangban a Magyar Köztársaság helyett a Magyarország, a Legfelsőbb Bíróság helyett a Kúria kifejezést alkalmazva módosítja az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról szóló 1989. évi XXXVI. törvényt, az 1945 és 1963 közötti törvénytörő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló

1990. évi XXVI. törvényt, az Nbjt.-t, az 1956. évi forradalom és szabadságharc utáni leszámolással összefüggő elítélések semmisségének megállapításáról szóló 2000. évi CXXX. törvényt, a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvényt, a Jszbt.-t, illetve a bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködéséről szóló 2002. évi LIV. törvényt figyelemmel arra, hogy Magyarország Alaptörvényének A) cikke értelmében hazánk neve Magyarország és a 25. cikk (1) bekezdése alapján a legfőbb bírósági szerv a Kúria.

2011. július 13-án lépett hatályba az egyes eljárási és az igazságszolgáltatást érintő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi LXXXIX. törvénynek a Be. 96. § (1) bekezdését módosító 5. §-a. A nevezett rendelkezés szövegezésében megegyezik a 2012. január 1. napján hatályba lépő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és egyes törvények pénzügyi bűncselekményekkel összefüggő módosításáról szóló 2011. évi LXIII. törvény 6. § (3) bekezdésével. A Javaslat ezért úgy rendelkezik, hogy az érintett rendelkezés nem lép hatályba.

A (10) bekezdés jogharmonizációs záradékot tartalmaz.